NĂM THỨ MƯỜI SÁU, Số 16 ĐẾN 2898 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ TƯ 10 NOVEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	5$00	4$00	2$00	1$00
	9 00	4 . 50	2 25	
Ngoại-quốc	14 00	7 . 00	3 . 50	
Các làng và các công-sở	10 . 00	5 . 00	2 . 50	

Mua báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Ai ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. BUI-HUEN
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 176

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 la c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$15 la c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la c/m.
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Mối lợi tự nhiên của giời đất không bao giờ hết được

Ở trong giời đất, phàm các thứ thực vật và các thứ động vật, như loài cây cỏ và loài muông chim, đều là tạo hóa có ý sinh ra để cung cấp cho loài người, là giống động vật rất khôn ngoan, là ông chủ cả trong thế-giới. Tục-ngữ Tàu có câu: «Thiên địa vô khí vật », nghĩa là trong giời đất không có vật gì bỏ, ấy mới hạnh phúc của mọi người ở đó, cái tài nguyên ở trong nước ngày được sung dụ chung, ở đó, mà cái kho tàng chung của loài người lại một ngày một giàu có thêm cũng như đó. Vào khoảng vài, ba mươi năm nay, lợi dụng được biết bao nhiêu vật lạ, chế tạo ra biết bao nhiêu thứ mới, trước đã nẩy được một mối sinh lợi riêng ở trong tay mình, sau lại góp được thêm một vật như yếu vào kho chung của nhân loại, sự tích lợi to tát biết chừng nào.

Người Nam ta xưa kia theo lối học cũ, chuyên chuộng một lối phù hư, về thực tế thật không bổ ích được mấy chút; trí khôn lại bay lười biếng, tính chất lại phần nhiều ẩu thả, gặp sao hay vậy, miễn cho xong việc thì thôi, không chịu dụng công suy xét, dụng công tìm kiếm, chế ra kiểu mới thức lạ, cho đủ sự cần dùng và thêm điều tiện lợi. Lại sẵn tính thanh thanh chuộng lạ được mới nới cũ, cứ thấy cái mới cái lạ, thì đua nhau mua, đua nhau dùng, còn đến những vật cũ của mình đã từng dùng đến mấy mươi đời, cũng một mực quăng bỏ đi mà không đoái hoài đến nữa, chứ không ai nghĩ rằng vật sản ở trong một xứ, tất là đủ sự nhu yếu cho người trong xứ ấy, vật gì mà người trong xứ ấy đã từng dùng được đến bao nhiêu đời, thì không phải một thứ đáng khinh bỏ. Tức như quả bồ-hòn của ta, xưa kia đã bao nhiêu đời là một thứ đồ giặt thông dụng cả trong nước, thế mà từ ngày có xà-phòng đến giờ, thì cái thứ đồ giặt cũ ấy đã phải dùng vào vòng đào thải, người dùng đã không thì người buôn cũng không, mà người có cây, cũng chỉ là vô dụng mà dẫn dần chặt bỏ. Có biết đâu rằng trong khi mình những bỏ đó, người Pháp đã có người lưu tâm khảo nghiệm; mất công mười mấy năm nay, sự khảo nghiệm đã có kết quả tốt, hiện nay đã thấy dùng ở trong các xưởng chế sợi, chế tơ lụa và các xưởng thợ nhuộm, cần dùng đến nhiều mà định giá mua cũng đã cao, biết đâu rồi giản ba năm nữa, cái vật mình khinh bỏ không đáng giá một đồng tiền, lại chẳng thành ra một vật rất quí, tiêu thụ rất nhiều, lời lãi rất lớn ở trong việc buôn bán, như là bông gạo và dựa cao-xu bây giờ. Thế có phải là vật sản của mình mà mình không biết lợi dụng, đành bỏ mất mối lợi tự nhiên rất to, ở vào cái buổi bốn bể giao thông, thương chiến rất là kịch liệt này, trách gì tài nguyên trong nước chẳng một ngày một háo, của vẫn nghèo, sức vẫn yếu, vẫn phải đứng ở trong vòng liệt bại.

Ký giả nói như thế, tất có người bảo rằng bạn mới thích lạ: là cái tính chung của loài người, hơn được kém thua, là cái lẽ thường của giời đất, lấy thế mà trách người mình, chẳng hóa ra một lời bàn quá khắc; và lại, muốn xét nghiệm các vật chất, để tìm phương lợi dụng, thì phải tinh thông khoa học, như người các nước văn minh, người mình học vấn chưa đủ, thì đã tài gì mà mong được những việc như thế. Nói như thế là không hiểu ý của ký giả, ký giả không dám trách cái tính bắt mới chuộng lạ của người mình, ký giả chỉ phàn nàn rằng người mình chỉ thấy vật mới thứ lạ thì đua nhau mà dùng, chớ không biết nhân cái của mình sẵn có mà tìm cách sửa sang tô điểm, cho được lại được đẹp cho đủ cung được sự nhu yếu của mình. Ký giả lại có ý mong rằng những bạn thiếu niên anh tuấn ta có chí theo học bây giờ, tưởng nên lưu tâm khảo cứu về các môn khoa học, dự bị lấy cái học thức cái tài liệu, để hòng sau này đủ sức giúp đỡ vào việc chấn hưng thực nghiệp cho nước nhà, xin đừng chỉ chuyên theo cái mục đích thi lấy được bằng nọ bằng kia, để làm cái thang phú quí. Những nhà đại ai can việc ấm-mưu cả. Không những thế, đảng ấy lại giúp cho để phát lộ được việc ấm-mưu ở Nice.

Quan tổng-trưởng nội vụ nước Pháp đã khen các viên chức trong sở cảnh sát đã giữ gìn, và phát lộ ra các việc ấm-mưu.

Đảng bí-mật lập Tây-ban-nha định tổ chức một cuộc biểu-tình bênh-vực những người khởi nghịch, quan trưởng quận Bưc-đeo-Or ontales thấy thế đã trả tinh các phương-sách để bảo-hộ cho bộ lính-sự Tây ban-nha.

Các nhà đại học khai trường

M. Edouard Herriot chủ tọa lễ khai các trường đại-học ở Paris

Cải chánh-sách địa phương hành-chánh

Ông Albert Sarraut đã ký trình quan tổng-thống Doumergue một bản lệnh quan trọng về việc địa-phương hành chánh, để bổ khuyết cho các bản lệnh trước về việc ấy.

Tại nhà Pháp quốc ngân-hàng

Kể từ ngày 8 novembre, nhà Pháp quốc ngân-hàng sẽ mua tiền tệ vàng theo giá 16 fr. 57 một gramme.

Nước Đức

Đường hỏa xa quốc-tế

Theo như bản dự án của cuộc hội-nghị quốc-tế hỏa-xa ở Berlin, kể từ mùa hạ sang năm đi từ Paris đến Tokio mất có 15 ngày.

Nước Ý

Các giáo chủ Trung hoa

Nhà đại học *Université Grégorienne* có 1.400 học sinh người đủ các nước đã đặt lễ nghênh tiếp các giáo-chủ Trung-hoa. Có đọc diễn văn bằng 29 thứ tiếng. Cố Pháp tên là Leroy có cảm ơn các giáo-chủ có lòng mến nước Pháp và mến âm thoại Pháp.

Việc chánh trị

Sau các việc âm mưu mới rồi, M. Mussolini nhận bộ Nội-vụ, M. Federzoni nhận bộ thuộc-địa.

M. Mussolini đã ưng cho tám quan phó thượng thư từ chức.

Quan đại-sứ nước Pháp lại nhắc với chánh-phủ Ý mọi lời tỏ ý bất bình về việc người Ý biểu tình phản đối người Pháp, M. Grandi phó thượng thư bộ ngoại giao lại từ tạ, và có nói rằng kẻ có tội sẽ phải trọng phạt.

M. Mussolini đã đưa giấy từ tạ nước Pháp về các việc biểu tình phản đối bị lính sự Pháp ở Vintimille.

Nước Nga

Thợ mỏ

Một số thợ mỏ nước Nga đã đi Berlin để điều đình với một số thợ mỏ nước Anh về việc lập ra một hội đồng thợ mỏ Anh Nga.

Nước Nhật

Cải chương-trình hải thuyền

Cải chương trình đóng tàu phụ đã định lại như sau này :

4 chiếc tuần dương, 15 chiếc phóng ngư lôi, 4 chiếc tiềm hải, 3 chiếc phóo thuyền, 1 chiếc chở tàu bay, 1 chiếc đặt cốt mìn, cộng là 28 chiếc. Trước độ cuối năm nay, sẽ bắt đầu đóng 2 chiếc tuần dương 10 000 tấn.

Hoa-kỳ

Tại hai nghị viện

Sau cuộc bầu cử mới rồi, đại đa số nguyên lão nghị viện phản đối quan tổng-thống Coolidge. Đảng thắng số ở thứ dân nghị viện được hơn đảng thiểu số có 19 tế.

(A. R I P.)

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 6 Novembre 1926

Nước Pháp

Một cuộc bay

Các phi-hành-gia Costes và Rigeot đã đỗ xuống Delhi.

Ban tài-chánh của thứ-dân nghị-viện

Ban tài-chánh của thứ-dân nghị-viện đã ưng-chuẩn bản dự-án số chi-thu năm 1927. Số thu nhập được ngót 40 nghìn tỷ tiền, thặng hơn số chi xuất 690 triệu.

Quan phó-thủ-tướng kiêm tài-chánh-bộ-trưởng Caillaux đã đưa ra một khoản thu nhập mới, mà không có khoản thu nhập tương-đương. Chánh-phủ không định phụ-cấp cho các viên-chức. Ông Poincaré có công-bố hiện nay ông có một số tiền-tệ để đối phó với những sự vận-động hại cho tiền franc.

Việc âm-mưu chánh-trị của người Ý, và người Tây ban-nha

M. Ricciotto Garibaldi thú nhận được số cảnh-sát nước Ý cấp cho 500.000 lires. Hình như M. Ricciotto Garibaldi tư tình với cả hai bên, một đằng thì đem cái danh hiệu, và cái thế-lực của mình giúp cho các cuộc phản đối chánh-sách ông Mussolini, một đằng thì giúp cho sở cảnh sát, và cấp người cho việc âm-mưu của người Tây-ban-nha.

Các báo đều nói về việc ấy chánh-phủ Pháp rất là thành-thực, và trông người ngoại-quốc có lắm người lạm dụng lòng tử-tế của nước Pháp.

Thiên-hạ không hiểu làm sao M. Ricciotto Garibaldi là cháu một nhà có công cứu quốc với nước Ý, và trong khi nước Ý đợ vào cuộc đại chiến, thì chính ông cũng có công ở chiến-trường, mà sao bây giờ lại đi làm một việc ám muội như thế, hay là vì M. Ricciotto Garibaldi tùng tiền chăng.

Đảng cộng hòa nước Ý có công-bố rằng người trong đảng ấy không có ai can việc ám-mưu cả. Không những thế, đảng ấy lại giúp cho để phát lộ được việc ám-mưu ở Nice.

Quan tổng-trưởng nội vụ nước Pháp đã khen các viên chức trong sở cảnh sát đã giữ gìn, và phát lộ ra các việc ám-mưu.

Đảng bí-mật lập Tây-ban-nha định tổ chức một cuộc biểu-tình bênh-vực những người khởi nghịch, quan trưởng quận Bưc-đeo-Or ontales thấy thế đã trả tinh các phương-sách để bảo-hộ cho bộ lính-sự Tây ban-nha.

Các nhà đại học khai trường

M. Edouard Herriot chủ tọa lễ khai các trường đại-học ở Paris

Cải chánh-sách địa phương hành-chánh

Ông Albert Sarraut đã ký trình quan tổng-thống Doumergue một bản lệnh quan trọng về việc địa-phương hành chánh, để bổ khuyết cho các bản lệnh trước về việc ấy.

Tại nhà Pháp quốc ngân-hàng

Kể từ ngày 8 novembre, nhà Pháp quốc ngân-hàng sẽ mua tiền tệ vàng theo giá 16 fr. 57 một gramme.

Nước Đức

Đường hỏa xa quốc-tế

Theo như bản dự án của cuộc hội-nghị quốc-tế hỏa-xa ở Berlin, kể từ mùa hạ sang năm đi từ Paris đến Tokio mất có 15 ngày.

Nước Ý

Các giáo chủ Trung hoa

Nhà đại học *Université Grégorienne* có 1.400 học sinh người đủ các nước đã đặt lễ nghênh tiếp các giáo-chủ Trung-hoa. Có đọc diễn văn bằng 29 thứ tiếng. Cố Pháp tên là Leroy có cảm ơn các giáo-chủ có lòng mến nước Pháp và mến âm thoại Pháp.

Việc chánh trị

Sau các việc âm mưu mới rồi, M. Mussolini nhận bộ Nội-vụ, M. Federzoni nhận bộ thuộc-địa.

M. Mussolini đã ưng cho tám quan phó thượng thư từ chức.

Quan đại-sứ nước Pháp lại nhắc với chánh-phủ Ý mọi lời tỏ ý bất bình về việc người Ý biểu tình phản đối người Pháp, M. Grandi phó thượng thư bộ ngoại giao lại từ tạ, và có nói rằng kẻ có tội sẽ phải trọng phạt.

M. Mussolini đã đưa giấy từ tạ nước Pháp về các việc biểu tình phản đối bị lính sự Pháp ở Vintimille.

Nước Nga

Thợ mỏ

Một số thợ mỏ nước Nga đã đi Berlin để điều đình với một số thợ mỏ nước Anh về việc lập ra một hội đồng thợ mỏ Anh Nga.

Nước Nhật

Cải chương-trình hải thuyền

Cải chương trình đóng tàu phụ đã định lại như sau này :

4 chiếc tuần dương, 15 chiếc phóng ngư lôi, 4 chiếc tiềm hải, 3 chiếc phóo thuyền, 1 chiếc chở tàu bay, 1 chiếc đặt cốt mìn, cộng là 28 chiếc. Trước độ cuối năm nay, sẽ bắt đầu đóng 2 chiếc tuần dương 10 000 tấn.

Hoa-kỳ

Tại hai nghị viện

Sau cuộc bầu cử mới rồi, đại đa số nguyên lão nghị viện phản đối quan tổng-thống Coolidge. Đảng thắng số ở thứ dân nghị viện được hơn đảng thiểu số có 19 tế.

(A. R I P.)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi là người mua báo đóng niên gửi theo cái bằng cuốn báo sau đây xin quí báo làm ơn giải đáp cho tôi điều pháp luật sau này :

Thôn A và thôn B hai thôn ở liền nhau và hồn ơ hồn canh, song 2 thôn lại thuộc về 2 làng khác nhau. Thôn A thuộc làng X mà cách xa nhau 7 kilom. còn thôn B thuộc làng Y cách xa 3 kilom. Nhiều người ở thôn A thuộc làng X lại sang ngụ cư ở thôn B, và cũng nhiều người ở thôn B. thuộc làng Y, thì sang ngụ ở thôn A. Nay 2 thôn A và B muốn hợp với nhau mà biệt riêng thành một xã hiệu để cho tiện việc quan, việc tuần phòng, thuế má vì 2 thôn xưa nay nhiều việc như tuần phòng, đê điều, sâu sắng cùng nhiều việc khác phải hợp với nhau mà làm thì mấy tiện, song những việc thuế má hay việc quan thì lại phải làm riêng, vì 2 thôn thuộc về 2 làng khác nhau. Hiện 2 làng X và Y đều bằng lòng cho 2 thôn này biệt riêng ra thành một xã và 2 thôn hợp lại thì thành được trên hơn 200 xuất đinh và 500 mẫu ruộng 15 mẫu thổ cư. Nay xin hỏi : 1. Hai thôn A và B hợp với nhau biệt ra thành một xã hiệu, thì có được không? 2. Nếu được thì làm đơn kêu ở đâu? và làm thế nào cho thông xong thành việc.

LỜI ĐÁP. — Phải làm đơn kêu quan Thống-sứ do quan Công-sứ chuyển đạt cho. Đơn ấy phải xét tại Hội-đồng bảo hộ.

Việc xin biệt lập khó lắm, vì trong tờ thông tư của quan Thống-sứ Bắc-kỳ ngày 12 Août 1921 có nói rằng: «..... Trong khoảng 30 năm nay ở các tỉnh trung-châu, dân thôn xin biệt lập thành làng kể đến hàng trăm rồi. Vậy nay phải quyết hẳn cái lệ ấy đi và chẳng những không cho các thôn biệt lập, mà lại nên khuyến các làng nhỏ ở liền nhau hợp với nhau làm một...»

Ph. h-L.

HÀI ĐÀM

Thỉnh thoảng bà cũng dùng chữ mới.

Ông đi sbơi bị bệnh... « Trần thuế », các khớp xương đều sưng, đáng không vững.

Bà :

— Nhỏ !

— Da.

— Mày đỡ ông cho cẩn thận nhé, đừng để ông *tự lập*... mà ông ngã xuống cái chậu.

Sơn-phong

VIỆC HANOI

Nhiệt-độ :

7 giờ	24 độ
13 giờ	25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	2 00
nhì,	1 40
ba,	1 70
Thóc hạng nhất,	0 80
Bắp ngô	0 80

Giá bạc. Kể từ ngày 9 Novembre 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là : 1$ 14 80

Giá giấy quốc trái :

Ngày 26 Octobre 1926

3 %.	hoãn dẫn	64 40
3 ½ %.	hoãn dẫn	82 20
4 %.	vĩnh viễn 1917	46 25
4 %.	» 1918	45 1.30
6 %.	» 1920	66 50
5 %.	hoãn dẫn 1920	70 45
4 %.	1925	87 1.10

Ngày 8 Novembre 1926

3 %.	vĩnh-viễn	59 1.50
5 %.	1915-1916	59 1.60

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 11 novembre hồi 6 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Saigon đường Tourane và Qui-nhơn đến Saigon sẽ chuyển sang tàu Portlos chừng ngày 15 novembre thì khởi-hành.

Các hóa vật và thư từ bắt cứ vật gì sẽ đem xuống Hai-phong một chuyến thứ nhất bằng xe hỏi chạy Đáp-cầu ngày thứ ba 9 novembre hồi 12 giờ 56.

Còn chuyến thứ hai thì chỉ đem thư thường và thư *recommandé* thì sẽ chở xuống Haiphong bằng chuyến xe-hỏa chạy Haiphong sáng thứ tư 10 novembre hồi 6 giờ 20 và chuyến thứ ba thì bằng xe-hỏa chạy Phủ-lạng-thương ngày hôm ấy hồi 12 giờ 56.

Quan Lãnh-sự Cadet lại gặp gỡ cuộc ở đường Long-châu — Ngày 4 novembre quan Lãnh sự mới bên Long-châu là M. Cadet, xuống Hanoi đem đơn quan Lãnh-sự Robert xong, thì chạy với hai viên đại-biểu sẵn có tỉnh Quảng-tây, trở về Tàu. Khi đi tới Nam-quan, chính-phủ Tàu có cho một toán lính đi hai chiếc ô-tô lớn ra đón và đi hộ vệ. Cả hơn đi đường Long-châu, tới chỗ km 20 nghĩa là gần nơi quan Lãnh-sự Robert bị hại trước, thì xe ô-tô quan Lãnh-sự Cadet lại bị một toán giặc có khí giới ra cướp. Toán giặc ấy vừa cướp một toán 15 xe hàng xong. Sau khi bên giặc và bên lính bắn nhau một hồi, thì quân giặc lại chạy cả vào rừng. Một người phu xe chết và hai người bị thương.

Hồi 10 giờ đêm thì quan Lãnh-sự Cadet về mới người về tới Long châu, được vô sự. Quan Lãnh-sự đã điện về hỏi cho quan Toàn quyền biết về tin ấy. Ngay đêm ấy, quan Lãnh-sự sang các quan chức Tàu thương nghị giờ lâu về việc ấy.

Hội Nhân quyền. — Ngày hôm qua hội Bênh-vực Nhân-quyền và Dân-quyền (chi Hanoi) đã họp tại tòa Đốc-lý hồi 5 giờ rưỡi để bầu lại hội-đồng trị sự năm 1927. Các ông có tên sau này được bầu :

Hội-trưởng : M. Delorme ; phó hội-trưởng : MM Janvier, Lan ; Thư-ký : M. Poggi ; phó thư-ký : M. Phạm-Quỳnh ; thủ quĩ : M. Brousse ; phó thủ-quĩ : M. Bastenaire.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Biệt xứ chung thân. — Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt Ng-v-Thi tức Lư tức Quế 5 tháng tù về tội du-đãng và khi hết hạn thì phải biệt xứ chung thân vĩnh viễn đi 6 lần can án rồi.

Chứa giấy ăn cắp. — Nhà máy giấy Đáp cầu thường bay mất cắp giấy ; sau đó xét bắt được Ng-thị-Hai bán hàng nước ở cạnh nhà máy giấy chứa giấy ăn cắp của nhà máy ấy nên bắt đem giam. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt 1 tháng tù án treo. Tòa Thượng-thẩm y án.

Hàng lụa. — Một hôm MM. Paul Charlard và Legrand (Jean-Jacques) sang bút thuốc phiện trong một nhà ở phố Tatou rồi không biết thế nào sinh ra sự cãi nhau. M. Legrand đánh M. Paul Charland. Tòa án Trừng-trị phạt M. Legrand 5 quan. Tòa Thượng thẩm y án.

Ăn cắp của chủ. — Trần-cung Xư, làm bồi cho một người đội Tây ở tỉnh Cao-bằng bị thưa là mở tủ ăn cắp đồ và quần áo của chủ phải tòa án Trừng-trị tỉnh ấy phạt 5 tháng tù thì nay được tòa Thượng-thẩm tha vì xét không đủ chứng-cớ.

Ăn cắp gỗ. — Bài-văn Chiêm làm nghề buôn bán, bị thưa là ăn cắp 8 cây gỗ và 10 phiến gỗ lim của người khách tên là A-by Phong được tòa án Trừng-trị Vinh tha vì xét không đủ chứng cớ. Nay vì bên nguyên đơn chống án, thì tòa Thượng-thẩm xét lại cũng y án tha.

Việc ăn cắp giấy bạc 20 đồng. — Vì việc này trước bản-quán đã đăng rồi đến đuôi này lại thuật qua để độc giả dễ nhớ. Người Bông đem đi chơi khắc để đổi. Khi đi đến đầu phố Phủ-doãn thì gặp Maria, ra-gassam trông thấy cậu Bông cầm ấy bạc ở tay mới đòng mưu tự xưng là một tuần dọn nơi đâu bé và bảo đó là giấy ăn cắp, lấm tâm lấy bắt lên xe để đưa ra sở mật-thám, nhưng đi được một quãng thì tên ấy bắt đưa bỏ xuống, rồi bảo xe chạy phăng đi để cướp chuyến. Ngờ đâu cậu Bông tay bẩy sẵn trở tuổi, nhưng nhanh trí khôn mở lắm ngay cái xe khác đuổi theo. Khi đến vườn hoa Cửa-nam thì cậu Bông thấy người lính-cảnh sát đứng gần ở đấy mới kêu rầm lên, người lính cảnh sát thấy thế hỏi cậu rồi giữ xe Mariapragassam bảo xuống rồi đưa về sở cẩm.

Tòa án trừng trị phạt tên Mariapragassam 1 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Phái bộ thương-mại của Nhật-bản tại Hanoi. — Các nhà đại-biểu thương mại Nhật-bản đã bày các mẫu hàng tại phòng Thương-mại Hanoi từ sáng hôm qua, hết chiều hôm nay thì bỉ cuộc. Trong hai hôm, người Tây Nam và Khách đến xem đông lắm. Đứng đầu phái bộ này có M. Y. Mizuoshi vừa là đại-biểu cho các hàng bán đồ chơi, còn các phái viên khác thì có M. K. Nakamura là đại-biểu các hãng bán đồ to và đồ vải, M. S. Heroto đại biểu các hàng bán đồ vệ dụng trong nhà và M. A. Sugisera đại-biểu các hàng giấy bút.

Phái-bộ ở Nhật đi từ ngày 19 août trước đã qua được mấy xứ là Xiêm-la Nam-kỳ, Cao-mên, Trung-kỳ

Nay mai sẽ xuống Haiphong bày tại phòng thương-mại thành-phố ấy trong hai ngày là thu bảy và chủ-nhật, rồi sẽ đáp tàu đi Hong-kong, Canton, Amoy, Shanghai, Hankéou, Pékin, Tientsin, Tsingtao, Mouk den, Hanbin rồi về Nhật.

Các mẫu hàng bày đại để cũng như các hàng ta thường trông thấy ở các hàng hiện Nhật xưa nhưng là vào đồ chơi bằng sắt, hộp bột, các hàng to lụa vải, đồ thú hút xiết và bút chì, thứ này nhiều nhất, các mẫu giấy viết, gương soi, các đồ dùng trong nhà như bát đĩa tách, chậu thau, bình nước bằng sắt tây tráng men và bằng aluminium, v. v.

Trông thoáng qua thì không có gì, vì đồ toàn là những đồ hàng tầm thường cả, nhưng có ngẫm nghĩ ra thì mới biết là một cái nguồn lợi to cho người Nhật, vì toàn là những đồ thông dụng trong nước mình xưa nay, những đồ rất ít tiền mà sắng có thể mua được. Các đồ bày ở đây không phải để hàn mà để chiêu hàng làm mẫu cho các nhà thương-mại An-nam và Trung-hoa ai cần thứa nhãn hoặc muốn biết thêm đều gì thì cứ thương lượng với các đại-biểu Nhật.

Những đồ hàng của người Nhật bản có mặt tiệc tại nhà khách-sạn *Métropole* đêm mấy nhà công-thương Pháp. M. Masuchi đứng đầu phái bộ Nhật và M. Demolle là phó hội-trưởng phòng Thương-mại có đọc diễn-văn.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Docteur* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi hãng được như thế thì mới khỏi nhầm.

8003

Đ. thanh tra. — Quan bác sĩ Le Roy des Barres chánh sở y-tế tỉnh Bắc-ỉ ý đến sáng mai sẽ đi thanh tra trên miền Sơn-la có M. Nguyễn-văn-Du là y-sĩ coi việc y-tế ở Lâm-giao cùng đi với ngài.

Cải tại hại về bão. — Vừa rồi, tại Qui-nhơn và Nha-trang có bão to, tài hại nhiều lắm.

Đường điện báo thông với Nam-kỳ vì thế mà hiện nay thành ra chậm chạp lắm.

Ai tìm. — Bản quán được tin buồn rằng Mme Phạm-thị Hòa là nội tướng ông Thành-ngọc-Thuật thư-ký sở Kinh-tế vừa tạ thế hôm mồng 5 tháng 10 tây, tại nhà số 10 ngõ hàng Hành. Đến 7 giờ ngày mồng 6 tây (10 novembre 1926) sẽ làm lễ an táng tại nghĩa địa làng Bạch-mai.

Bản quán có lời chia buồn với ông Thành-ngọc-Thuật cùng quý-quyến.

LỜI CÁO PHỐ

Chúng tôi chẳng may gặp sự buồn rầu, có lời cáo phó để cáo cùng các ông, các bà biết rằng:

Mme PHẠM-THỊ-HÒA

tạ thế ngày mồng năm tháng mười tức (5 novembre 1926) tại nhà 10 (10 Rue de Ceinture).

Chúng tôi định đến 7 giờ sáng ngày mồng sáu tháng mười tức (10 novembre 1926), sẽ làm lễ an táng tại nghĩa địa làng Bạch-mai.

Phụ-quản: Thành-ngọc-Thuật, phán sự tòa Kinh-tế,

Ai-tử: Thành tiết-Đạt.
Thành-hữu-Đạo,
Nữ-tử: Thành-thị-Hiền Dang
Đồng gia quyến cáo phó.

Quân-công hội-tinh. — M. Ng-Dương, chánh quản và Phảo-thị thư tư và M. Nguyễn văn-Giáng phó quản đạo thấy phi-sở, đều được thưởng quân-công hội-tinh.

Tại phủ Thống sứ. — M. Grimaud, chánh tòa nhất phủ Thống-sứ, nay được phép về nghỉ.

M. de Hottinguer, phó Công-sứ Lạng sơn, sẽ lãi về làm chánh tòa nhất, phủ Thống-sứ.

ĐÁM MA QUAN LÃNH-SỰ LONG TCHEOU

Hội Indochine Films & Cinéma đã chụp phim ảnh đám ma quan Lãnh-sự Long Tchéou hôm qua, 3 Novembre, khởi đầu trước linh-cữu đi từ nhà ga Hanoi đến nhà thờ làm lễ, và từ nhà thờ đến vườn nghĩa-địa.

Phim ảnh này chiếu tại rạp:
Cinéma Palace và Family Cinéma Hanoi
Từ trưa tư 3 đến thứ ba Novembre 1926

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

55 nhà 5, phố Thợ nhuộm, Giây nói 295

Xét nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn bà và hài-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 6 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có học ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 6854

MÙA RÉT NĂM NAY.
1000 Pardessus bán chiều khách

Pardessus kiểu Hoa-kỳ cầu vai liền

có thắt lưng :	giá 1m10 giá 5 $	40
»	» 1.05 » 5.	30
»	» 1.00 » 5.	20
kiểu Pháp	» 1.10 » 5.	20
»	» 1.05 » 5.	10
»	» 1.00 » 5.	00

Qui khách nào muốn mua buôn xin hỏi giá riêng.

DEMANGE Hanoi.

Cuộc bầu cử chánh phó hàng-trưởng. — Sáng thứ hai vừa rồi, các hàng hàng Phúc-kiến và Quảng-đông đã bầu-cử các chánh phó hàng-trưởng tại tòa Đốc-lý, do M. Baisbre chánh phòng Nam-chính tòa Đốc-lý chủ tọa.

Cuộc bầu cử ấy kết quả như sau này :

Bang Phúc-kiến

Chánh bang-trưởng :

MM. Hap-Hing 14 phiếu;
A Lim 3 phiếu.

Vậy M. Hap-Hing được trúng cử.

Phó bang-trưởng :

MM. Sen-hap-Seng 10 phiếu ;
A-Yeng 5 phiếu ;
Préot 1 phiếu.

Vậy M. Sen-hap-Seng được trúng cử.

Bang Quảng-đông

Chánh bang-trưởng : — Phải bầu lại. Ngày nào bầu lại sẽ định sau.

Phó bang trưởng : M. Sine-quan-Vay được 103 phiếu, được trúng cử.

Việc bầu cử hội-viên thành-phố. — Trong một số báo trước, bản báo đã đăng đạo dụ-số 1 về việc tăng số hội-viên Tây ở thành-phố ta, trước 8 viên làm 12 vị và số hội-viên Nam trước 4 vị lên làm 6 vị, cùng là việc đặt ra các chân hội-viên dự khuyết. Vậy có 6 đến ngày 12 décembre này, thành-phố ta sẽ có cuộc bầu-cử lấy các chân hội-viên còn thiếu theo như dụ chỉ mới ấy, và nếu phải bầu lại thì ngày bầu lại sẽ định vào ngày 12 décembre.

Ngạch quan lại. — M. Trịnh-sĩ-Trinh, tri huyện Yên-mỹ (Hưng-yên), được phép nghỉ 30 ngày.

M. Đàm-duy-Huyến, tri huyện hạng nhất, ông sự tại tỉnh Hưng-yên, nay hồ quyền huyện Yên-mỹ.

Ngạch tòa sứ. — M. Trần-hữu-Hanh, thư ký thượng hạng, hạng nhất, hết hạn nghỉ, nay tạm bổ vào tòa bạ phủ Thống-sứ.

Bổ lý tri-huyện và tri-phủ đặc cách. — Kể cho tới 20 tháng 9 chỉ mới ngày 7 juin 1923 về việc sĩ tình đến người quan lại ta, ở Bắc-kỳ thì nay bổ đi.

Khoản 20 nói trên lấy tức là cái lệ bổ tri-huyện và tri-phủ đặc cách đặt ra đã mấy năm nay.

Kể cấp trên xe-hỏa. — Sáng hôm qua chuyến xe-lửa 8 giờ 9 không Hanoi, một số Tây-viên có một ông bọn cởi khuy áo của một người hành khách là M. Chánh-Hương làm đốc-điền ở Phú-thọ xuống, chực thò tay lấy vì bọn thì may có M. Lê-thanh-Ca là chủ rượu ở Bạch-hạc nhanh mắt trông thấy ra bắt được quả tang, vì thế không có ông Giai tên ông Coánh bị mất cái nào. Trên xe hỏa các đường tây gần như kẻ cắp lắm, vậy hành khách nhất là người nhà quê phải nên để ý mới được.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiện bão chỗ Montes, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiện lấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Đem lên đồn-điền Tri-cử. — Tên Phạm-văn-Ty, 13 tuổi, không có chỗ ở, không có cha mẹ, không có anh chị em nhà gì, nay đem sang đồn-điền Tri-cử cho đến làm trường-đoàn.

Trường Pháp-Việt. — Đến ngày 15 novembre này, trường học ở phố Hàm-long sẽ mở cửa cho học trò vào học.

Trường ấy sẽ có ba lớp Trung đẳng, một lớp Dự-bị và một lớp Đồng-ấu.

Các đơn xin vào học thì gửi đến ông Giám-học các trường Khu Nam, Hanoi.

Lại mở hội mới lập. — Hội « Cercle mixte de Haginag » nay được phép thành lập, theo như thể-lệ đã định ở quyền điều lệ đính theo nghị định cho phép.

Trục xuất ra ngoại. — Những người Khách Dương-bảo-Hưng tức Thung-Pan Hinh, Lam-Nhu tức Le Tchu-Yo, Si-man, Ly-a-Se, Vong-sinh-Chương tức Tsun-Pao-Hou, Lay-Sy, Ly-a-Sy, Hi-nai-Thung và Tsun-a-Sam và Vong-hy-Sam, không có chỗ ở nhất định ở Bắc-ninh, nay đều bị trục ra ngoại cảnh bởi Đông pháp.

Hiệu mới mở. — Hôm nay các quí khách vãng lai chỗ hàng Khay, 89 rue Paul Bert, (chính chỗ hiệu hàng bánh tây cũ), thì sẽ ý mắt một cửa hiệu mới, của ông Nguyễn-Bắc mới mở ra để bán các thứ hàng tơ, hàng Tây, hàng Bombay, hàng Saigon và vải hàng Tàu tốt. Ông là Nguyễn-Bắc nguyên từ ngoài mười năm về trước đã làm đại-lý cho hiệu Đào-hưng-Mại tại Saigon, có thể gọi ông được là người mở lối cho việc buôn đồ ngoài Bắc tra vào đất Nam-kỳ lục tỉnh, bây giờ ông bỏ Nghệ-Bắc lại mở ra cửa hiệu này tại giữa Hà-thành ta là có ý kỳ một cái khuyết để làm trong thương-giới ta, để có hàng Bắc đem bán tại Nam kỳ thì tất phải có hàng Nam đem bán tại Bắc, mới là hoàn toàn một nghĩa Nam Bắc giao-thông.

Chắc rằng các bà người ta muốn dùng những đồ tơ lụa thật trang rất đẹp thường có phải nhờ vào Saigon tới thì nay sẽ đến tại hiệu Nguyễn-Bắc, 89 rue Paul Bert mà mua, vừa được đồng hàng tốt mà lại vừa được phải giá.

Mất trộm. — M. Trần-hữu-Bình, [illegible] Nam giáo-học công ở số nhà 26 phố Jamberl bị kẻ trộm vào lấy mất quần áo đáng giá 129 đồng.

Lăng mạ lính cảnh sát. — Võ-Tuyển, làm *chauffeur* ở phố hàng Long, Trần-văn-Vang cũng làm *chauffeur* cho Ng thị Cúc ở ngõ hàng thịt bị thua là đánh và lăng-mạ người lính cảnh sát số 66 trong khi đi tuần, thì sẽ cả các thứ đúng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Việc tảo trừ những trẻ con đi đăng và hành khất. — Như tôi đã báo đã nói trước, đạo nghị định về việc đem các con trẻ đi đăng hay hành khất trong thành-phố ta lên đồn đề Trí-cử hiện đã ký rồi và đã bắt đầu thi-hành rồi.

Các tờ đi đăng hay hành khất ở trong thành-phố ta hiện nay một ngày một nhiều. Vì các đồ cho chúng sinh trưởng một cách hư thân như thế, thì về sau lớn lên, sinh ra đầu trộm đuôi cướp, rất có hại cho xã hội. Nay đem vào đồn điền Tri-cử cho tập làm nghề công việc thì chúng phải quay về con đường lương-thiện mà ăn ở. Ấy thật là một nơi phúc đường cho bọn trẻ như thế vậy.

Đánh nhau. — Một bà đầm đến sở Cảm khai đánh rơi mất một cái trâm bằng bạch-kim và vàng đính kim cương đáng giá 5.000 quan.

Các tin vặt. — Lê-văn-Tinh 24 tuổi làm thợ may ở hàng Quạt số 18 bị kiện là ăn cắp ba bì con gái 23$ của Mme Nguyễn-Lộc ở hàng Bè đã phải bắt đi xét hỏi.

— Theo đơn kiện của Nguyễn-thị-Tý ở phố Lò đúc số 52 kiện thằng anh là Bùi-trung-Thu, đánh mình và dọa giết chết, thì nay y mật thám đã cho xét hỏi.

— Theo giấy ấy quyền sẽ quản đợi làm Hanoi số một thám đã cho xét về việc một bà đầm phụ nữ giàu.

Tin sau cùng

Hỏa tai ở Quảng-yên

Ngày hôm thứ hai 8 novembre vừa rồi, nhà lá nơi chính sở của bọn đinh công ở Quảng-yên bị tôn-thất. Nhiều người bị bọn đinh công giam ở đấy phải chết cháy. Hàng hóa của bọn đinh công tịch biên ở các nơi, các giấy má quan trọng cũng là sáng đem đến bị hủy-hoại. Thuốc đạn có tiếng lên trong một khắc đồng hồ.

Đảng cộng-sản ở Pháp

Ở Paris và ở các tỉnh đảng cộng-sản có đặt cuộc diễn thuyết để kỷ niệm việc cách mệnh nước Nga. Số người đến dự thính cũng là. Sở cảnh-sát cấm không được biểu tình ở ngoài phố. Không xảy ra việc gì lôi thôi cả.

Đảng bảo thủ lớp Tây-ban-nha ở Pa-ri

Ngày hôm thứ hai 8 novembre vừa lấy cùng M. Reeziota Garibaldi, quan dự thẩm sẽ bắt cả các bạn hữu của M. Garibaldi. Về việc âm mưu của đảng bảo thủ lớp Tây-ban-nha, chắc là tòa án giải quyết ngay. Sẽ xét xem người nào là đảng đảng, và người nào là đồ đảng. Những người đồ đảng sẽ phải đưa đến đường cương-giới, chứ không phải trừng phạt gì, mà họ muốn xin dấu về mặt nào cũng được.

A. R. I. P.

Hoa Đào Trước gió

(NĂN-THUNG TỈNH NỮ-LANG)

(*Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết*)

Sách dày non 300 trang. Giá bán 0$ 65
Cước phí 0$ 20. Mua buôn trừ 15 phần.
Thư và Mandat xin gửi cho:

M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.
5.556

VIỆC BẮC-KỲ

HADONG

Mạn xe điện. — Vừa rồi chuyến xe điện ở Hà-đông ra, khi tới đường Sépr'er xe đến vừa dừng lại thì có một cửa bỏ bán mía, chừng 16 tuổi nhảy lên để bán mía. Một người mua mía ấn đương lấy tiền trả, thì xe chạy. Đứa bán mía chỉ lấy tiền xong thì xe đã chạy nhưng rồi, với-vàng nhảy xuống, chẳng may trượt chân ngã xuống, bị con sau cán lên gẫy mất một ống chân. Hiện đã đem vào nhà thương Bạch-hộ để buộc thuốc.

GIA-LÂM

Cứu khỏi lụt lại bị cháy. — Hồi 4 giờ chiều tối, sau vừa rồi, trời rầy nhà tranh sau ga Gia-lâm có phát hỏa. Nhân-dân đã đến cứu mồi đồng ngăn giờ đồng-hồ mới tắt được ngọn lửa, cháy mất hai cái nhà lá sản công-ty xe lửa, thiệt hại mất chừng 770 đồng.

KIẾN-AN

Dân bị lụt. — Chẳng mấy ngày không thấy những dân bị lụt ra tỉnh này, người đau đáng mạnh khỏe thì cho đợi đến lúc gặt hái mà mong kiếm bát cơm ăn, đau-ốm, con trẻ vừa yếu-ớt, vừa nheo-nhóc thật là khổ-sở không sao làm được việc gì, chỉ đành đi khất-cái qua ngày miếng được miếng chẳng, tính-mệnh ấy sĩ mà không thương-xót. Kể lũ năm, mà lũ ba, cái thăng, đôi quang, mành quần, mành chiếu, lê xô, lê xếc ở dọc đường trông rất đi-ngợ. Nếu người có hỏi : « ở vùng nước lụt bây giờ có các hội-đồng cứu-cấp nào cạo, nào muối, nào đồ ăn, tiền dụng, can chi mà phải dắt-díu nhau đi tứ tán, bỏ nhà, bỏ nhóc cho tội thân. » Tui họ nói là đi như thế này mày còn có đồ miếng cho con ăn, chứ ở lại chỗ nước lụt bây giờ thì sẽ đành chịu đói mà thôi! Bảo rằng trở ngờ về sự cứu cấp thì bọn tham nhũng ăn hết mất rồi! Than ôi! lắm thản-cô-khổ đến thế là cùng, mấy lời nói đó tưởng cũng ngụ hết cái cảnh thương-tâm của họ vậy. Tuất thương hội-đồng ở ấn cấp ở Kiến-an không rõ phải có ấn cấp đâu xa cứ xem những người khổ sở hàng ngày kéo nhau lũ lượt ở dọc đường đi ra tỉnh là những người ở miền lụt ra mà chẳng cấp thì cũng là tội-nghiệp lắm rồi.

Bão trời! — Mới nói bão trời thì ai cũng tưởng nhà coi nước lụt này, bão ở các nơi trời về hẳn. Phải, đây chính là hoa bão ở các vùng nước lụt ở mạn Thái-bình trời ra mà đạt tới đất An-lão này kể cũng được vài ba nhựa. Từ khi bão tới về đến nay làm cho phố huyện An-lão hình như có một cái mùa lạo-thú » nó cho những cái mối thương tâm của những người có họ-thứu đối với cái nạn thủy lụt cũng cái nạn tha đâm vừa rồi ; chỗ này tăng trống, chỗ kia tăng đàn, đây dập khoan, kia dịp nhật, khiến cho cảnh huyện An-lão càng thêm náo nhiệt. Nỗ-nức đập-đu, đành lòng đến số tỉnh thành, nào các tay ma nghề cũng chẳng quản ra xỉ mà về thường-ngoạn trong buổi mặt thu tĩnh mịch này. Mới đây

(*Xem trang thứ ba cột thứ ba*)

Số 101

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tống Chân tôn phong các Đỗ phu-nhân làm Trinh thất phu-nhân ; truy tặng Vương qui làm Trang-nghĩa-thành quốc công, hạn cho vàng bạc vóc lụa rất nhiều. Đỗ phu-nhân lợ tạ lui ra, ngày hôm sau cáo-từ Dương lĩnh bà, rồi xe cáo đã ngự-ban trở về Hồng châu.

Lại nói chuyện *Dương-tôn-bảo* vào yết-kiến *Chung* đạo nhân để thương-nghị việc phá trận. *Chung* đạo-nhân nói :

— *Mê-hồn-trận* rất là thâm độc, ngày nay ta nên thừa thế đem quân tiến đánh.

Dương tôn-bảo nói :

— Tôi đứng trên trông-đài, trông sang trận-địa quân *Liêu* thì thấy *Lã* quân-sư cũng có tài quyết chiến, tôi e khó làng đã thắng nổi.

Chung đạo-nhân nói :

— Ta sẽ có mưu-kế, bắt tất phải quá lo.

Dương-tôn-bảo nghe nói mừng thầm, sáo tức lui ra, tức thì truyền lệnh tiến binh sang đánh *Mê-hồn-trận*. *Dương-tôn-bảo* nói với *Dương* ngũ lang rằng :

— Lần này dám phiền đến bà-phụ.

Dương ngũ lang nói :

— Ta vẫn sẵn lòng.

Ngay ngày hôm ấy, *Dương* ngũ lang đem năm nghìn tăng-binh reo hò tiến sang để đánh phá *Mê-hồn-trận*. Khi sang tới nơi, vừa gặp tướng *Liêu* là *Tả-thiên-lưu*.

Hai bên giao chiến độ hơn mười hợp thì *Tiêu-thiên-lưu* kể cách thua chạy định dụ cho *Dương* ngũ-lang tiến vào trong trận, rồi *Ban-dương* công-chúa thừa ngực mũa đao ra đề đón đánh.

Giao-chiến mới được độ mấy hợp, *Ban-dương* công-chúa biết mưu không định nổi, quay ngựa bỏ chạy. *Dương* ngũ-lang tức quá cưỡi đuổi theo. Bọn tăng-binh gia nữa số đánh, giết hết được năm trăm tê *La-hán* ở trong trận-đồ quân *Liêu*.

Da-luật nột trông thấy quân *Tống* thế mạnh, liền vội lui về đó, bằng có một đoàn yêu-quí ở trong trận kéo ra, vừa đi vừa gào khóc. Bọn tăng-binh nghe tiếng khóc, bỗng thấy tâm-thần mê-loạn, không thể nào mà tiến đánh được nữa.

Dương ngũ-lang giật mình kinh sợ; không biết đứng kể chi cho được, mới vội vàng niệm câu thần-chú để thu bọn tăng-binh trở về bản-trại, và phi-báo cho *Dương-tôn-bảo* nguyên-soái biết.

Dương tôn bảo nói :

— Sư-phụ con vẫn bảo trong *Mê-hồn-trận* sẽ có yêu qui hiện hình, vậy phải dùng theo binh-pháp mới phá về được.

Nói rồi ông liền mang quyền binh-thư ra xem thì thấy trong sách nói cần phải dùng bốn mươi chín đèn tơ, mỗi đèn tay cầm một cành dương-liễu, mới có thể đánh bật được hồn-phách của bọn yêu qui kia.

Dương tôn bảo truyền sắp đủ số bốn mươi chín đèn rồi, đứa nào cũng cho mặc nhung-phục, rồi vào nói với *Dương* ngũ lang rằng :

— Đêm phiền bà-phụ đem lũ trẻ này ra trận, đến chỗ có đề cửa quân *Liêu*, mà trên trận yên-khí thì tất có thể phá vỡ được vậy.

Dương ngũ-lang bằng lòng đem quân ra đi. *Dương-tôn bảo* lại gọi *Mạnh-lương* vào mà bảo rằng :

— Trong quân đem hai vạn quân binh-bộ ra đánh *Thái-dương-trận*, rồi vòng quanh về phía sau trận, để tiếp-ứng cho đội-binh.

Mạnh-lương tiếng vâng lệnh đem quân ra đi. Lại nói chuyện *Dương* ngũ-lang dụng cờ nổi trống, thúc quân tiến đánh *Mê-hồn-trận*. *Ban-dương* công-chúa không đánh mà lui, để dụ cho *Dương* ngũ-lang tiến vào trong trận.

Khi *Dương* ngũ-lang tiến thẳng đến dưới trướng-đài, *Da-luật nột* lui vậy là có ý dụ làm cho yêu khí nổi lên, không ngờ có bốn mươi chín đứa trẻ, tay cầm cành dương-liễu, cứ theo chiều gió mà đuổi đánh, phá tan được yêu-khí.

Da-luật-nột hoảng hốt kinh sợ, với vàng bỏ chạy. *Dương* ngũ-lang đuổi theo, đánh cho một trận bỏ chết nhiều Quân *Liêu* thấy vậy rối loạn, bọn tăng-binh của *Dương* nhân lúng mỗi người cầm một ngọn giáo dao, giả làm đuổi đánh, chém được rất nhiều.

Ban-dương công-chúa trong khi luống-tuống, bị quân *Tống* bắt sống ở trên mình ngựa. *Tiêu-thiên-lưu* thấy thế liền tức giận, đem quân đến cứu thì vừa gặp *Dương* ngũ-lang cưỡi ngựa tới nơi.

Hai bên giao-chiến hơn hai mươi hợp, chưa phân thắng bại. *Dương* ngũ-lang rất cáu *Giáng long mộc* ra, đánh trúng vào vai *Tiêu-thiên-lưu*. *Tiêu thiên lưu* xuất thần nguyên-hình, thành ra một con hổ-lang.

Dương ngũ-lang lại cầm lưỡi búa, chém đứt đôi con hổ-lang ra làm hai đoạn, mỗi đoạn bay đi một nơi ; *Dương tôn-bảo* thấy thế liền đem binh đuổi theo, đến đâu bắt sống đến đấy. Đoạn đều bắt sang *Hoàng-châu*, sau xong là *Bổn ty quốc-vương* ; đoạn đuổi bắt sang *Thiết-lâm-động*, sau làm *Hà khâu quản-sự*, lại đem quân quấy nhiễu Trung-quốc.

Lại nói về tuyến *Mạnh-lương* đem quân tiến đánh *Thái-dương trận*, gặp tướng *Liêu* là *Tiêu thái lại*. Hai bên giao-chiến mới được mấy hợp thì *Tiêu-thái-lại* bỏ chạy, *Mạnh-lương* đánh cho một trận to, chết ngay ở trước hàng quân.

Bỏ tha *Tiêu thái-lại* bỏ chạy tán loạn, *Mạnh-lương* đuổi đánh, rồi vòng quanh về phía sau trận, để tiếp ứng cho *Dương* ngũ-lang. Hai người hợp quân tiến đánh, giết được quân *Liêu* không biết bao nhiêu mà kể thế là phá vỡ được cả *Mê hồn trận* và *Thái dương trận*.

Dương ngũ-ang giải *Ban-dương* công-chúa về trại, lại tỉ mỉ chuyện cho mà được *Tiêu thiên lưu* cho *Dương tôn-bảo* nghe. *Dương tôn-bảo* mừng rỡ mà rằng :

— Đã phá được trận ấy rồi thì ngoài ra chẳng còn phải sợ chi nữa!

Dương-tôn-bảo truyền đem *Ban-dương* công-chúa ra chém. *Mạc quế-anh* can rằng :

— Người này dùng mạo đoan-trang. Vả lại là con gái *Tiêu thái-hậu*, chi bằng ta hãy rộng lượng tha cho, lưu ở dưới trướng, để phòng khi có việc dùng đến.

Dương-tôn-bảo nghe lời, truyền tha cho *Ban-dương* công-chúa, rồi lại gọi *Bồ-đề-tâu* vào mà bảo rằng :

— Trong trận đã quân *Liêu* có *Ngọc-hoàng-điện* là một nơi trọng-yếu hơn cả. Nay tướng-quân trang-tha *Triệu-kê-đến*, đem quân tiến thẳng vào sâu trận ; còn *Mạnh lương* trang-tá *Ân* nguyên-soái; *Nhạc thắng* trang-tá *Khang* nguyên soái ; *Trương-cái* trang-tá *Vương* nguyên-soái ; *Lan-sâm* trang-tá *Mã* nguyên-soái, cùng nhau chia quân tiến đánh *Thiên-môn-trận*.

Bồ-đề-tân vâng lệnh, đem năm nghìn quân ra đi. *Dương-tôn-bảo* sắt đặt đâu đấy rồi, lại cùng *Dương* ngũ-lang trèo lên trên trướng-đài để ngắm trông. Lại nói về tu bọn *Bồ-đề-tân* đụng độ với *Tống*, đem quân tiến đến trước *Ngọc-hoàng-điện* thì gặp *Kim-long thái-tử*.

Hai bên giao chiến mới được mấy hợp thì *Kim-long thái-tử* giả cách thua chạy, để dụ cho bọn *Bồ-đề-tân* tiến vào trong trận. *Bồ-đề-tân* vào gần đến dưới trướng-đài, trông thấy xít-khí ngất trời, không dám tiến thẳng, lại đem quân vòng quanh về phía phương bắc.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mi-neo,
15 chân-kính
Một nắp kim
có chữ độ-quang
Bảo-hành 10 năm
Giá..... 11$50
Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Beri, — HANOI
9011

Cải-lương Hí-viện
Rạp hát mới
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi
Tối thứ năm và thứ sáu 18, 19 Novembre
sẽ diễn
KIM-VÂN-KIỀU
(Hồi thứ II)
Hát chèo cải-lương
Soạn giả: Nguyễn-ngọc-Chân
Ba tích hát chèo cải-lương đặc biệt đều thu nửa tiền
Tối thứ ba 9 Novembre
KIM-VÂN KIỀU
(Hồi thứ I)
Kép Nhật đóng vai Kim-trọng
Đào Tửu đóng vai Thúy-Kiều.
Đào Lý đóng vai Thúy-Vân.
Tối thứ tư 10 Novembre
TRẬN CƯỜI
KHÔN TRẺ BÉ GIA
Kép Nghị đóng vai Thầy-đồ.
Đào Tiêm đóng vai Thuận-nhi.
Vợ chồng Kép Thịnh đóng vai Quán.

GƯƠNG SOI SAINT GOBAIN
Gương làm:
PARE-BRISE AUTO
Khung gương bằng gỗ trạm và khung thiếp vàng kiểu mới đẹp và rẻ
Hiệu TRỊNH XUÂN NGHĨA 7, Rue du Chanvre Hanoi -- Tél. n° 250

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền: **1$30**
Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền: 0$80
Bán tại hiệu Bào-chế
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3003

TÔ-HỒNG-ANH
HIỆU MAY QUẦN ÁO TÂY
Đường Francis Garnier, số 1 (trông ra hồ Hoàn-kiếm)
Các hàng mới ở Tây sang: Hàng demi saison: *tropical* các mùi, *gabardine* các mùi, *serge* trắng giọc xanh và *serge* trắng giọc đen, *alpaga* sâm và đen.
Hàng rét: *laine fantaisie* đủ các mùi, *serge* mùi tam giang, đen và *serge marron multicolore*.
Hàng may *pardessus*: *ratine noir, marron clair, marron foncé* và *ratine multicolore*, vân vân.....
Các quí-khách muốn mua xin đến chọn ngay từ bây giờ. 3060

ECOLE LIBRE AUXILIAIRE HANOI B.
Số Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi
Hòm bỏ thơ của sở gắn thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.
Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tín chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.
Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đây lúc nào cũng có người chực tiếp.

NHẬN DỊP BẠC CAO
Không dám nói rẻ bằng
Hiện tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những mẫu hàng sau này: Giấy pelure để thấm bao-công là các thứ Bản gọn Rạp Xanh, rạp Tân, bao có bao mới, đều có cả. Hiện tôi lại có bán các thứ Nước Hoa, Sáp Thơm và Bột Mặt hiệu «BDAC» Khân dịp giá tiền hạ lấy nhiều, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Ai giá bán gấp với mấy tháng trước, thì mỗi đồng hạ bớt tới 1 hào, vậy bán giá được sau nhiều tôi xin biên các quí-khách hết cả. Quí-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, không sai một ngày, bảo đảm đúng như quảng cáo trên này. Kính cáo.
ĐỒNG LỢI, 80, Rue des Pavillons-Noirs số 80, Phố Hàng Nồi-Máy) Hanoi

SÂN-NHIÊN-ĐÀI
Ba tối hát đầu đặc biệt
Rất vui, rất hay, rất rực rỡ và có giải thưởng to.
Hát đủ các lối như: Tuồng Nam, tuồng Bắc, chèo kim, chèo cổ, cải-lương.
Hát đủ các giọng như: Mùa Trình tường, hát bài, bản đào phó yến, vân vân.
Hát đủ các giọng như: Tứ qui, ngũ cung, đường trường, đại hàng, bách hoa, cẩm giá và còn nhiều các lối hát khác nữa không thể kể hết được.
Đúng 7 giờ rưỡi tối khai diễn
Mỗi tối hát một chương-trình khác nhau và có bán vé trước từ tối thứ sáu 5 novembre 1926. Xin mời các qui-khách lấy vé trước kẻo hết chỗ.
Có vai Quỳnh-Châu mắc oan bị chồng đuổi, khi vào quán mẹ con gặp nhau thua vẫn nhiều câu rất não nùng ai oán và có vợ chồng anh quán ghen nhau, làm lâm trò buồn cười.
Ba tối hát đầu đặc biệt là:
Tối thứ ba 9 Novembre 1926
Hát chèo cổ
KIM NHAM
Hát tuồng
TRIỆU THÀNH-LONG
CỨU CHÚA
Hát cải-lương
MÀI DAO DẠY VỢ
Bản hát chèo
BẮT BÀI
Chèo kim
TÁI HỢP BẠC TÌNH LANG
Cảnh Bắt-bài diễn mùa rịu ràng và giọng hát rất êm ái.
Tối thứ tư 10 Novembre 1926
Chèo kim
QUÁN VỘ TÌNH
(Hài kịch)
Hát tuồng
ĐẠI NÁO MÂN XUÂN VIÊN
(Hài kịch)
MÀU GHEN LẠ ĐỜI
(Hài kịch)
Cả ban tuồng và ban chèo
BÀN ĐÀO PHÓ YẾN
Hát chèo cổ
QUÁN LÀM MỐI
(Hài kịch)
Cảnh Bàn-đào-phó-yến hát rất hay, rất vui và coi rất ngoạn mục.
3005

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine
Giá 1$80 một hộp

Việc Trung-kỳ

BUÉ

Hội Thể dục đi săn bắn. - Ngày chúa nhật 31 vừa rồi, hội Thể-dục có bảy cuộc săn bắn tại miền núi Kim-phượng phía sau lưng lăng Minh-mạng Tự lâu nay ở Kinh-thành Huế chưa khi nào có một cuộc săn bắn to động đảo vui vẻ bằng cuộc này, vì rằng có đi săn đi bắn thì năm bảy người chín mười người họp nhau lại đi với nhau là đã nhiều rồi, có đâu mà đến năm sáu chục người một lần. Sáng ngày ấy trước sáu giờ các hội viên đã dự bị người xe đạp kẻ ngựa đông đủ. Đến 6 giờ chạy nhau một đoàn thẳng tới trại bến thang tại nơi ấy đã có ông Lê-quang Tảo thư ký tòa Thừa-thiên là một tay xạ-lọp có tiếng giỏi đã đem sẵn hai mươi con chó săn và năm người lọp thứ. Sau khi đã qua đò lấy làm chạy nhau đi thẳng đến nơi một cái sơn-huyệt của heo rừng. Tuy là các hội-viên chưa ai từng chơi thú ấy, song trông thấy sự hoạt-động có ích thì ai cũng có can-đảm xông pha đến nơi sơn-huyệt của ông thì đã tìm được một con heo rừng rất to. Con heo này dữ quá, nó chẳng sợ súng đạn vì nó là thần niên, nó có lẽ nhẹn chai và áo sạn mình nó cứng như thiết giáp ai cũng ai làm chi xuể, nó bắn ba phát và đâm bằm năm mũi dòng vào mình không phòng, hóa ra cuộc xạ lọp ấy có 7 cái mũi tên chôn thôi mà thôi. Tuy vậy mặc dầu song cuộc ấy cũng là một sự thích hiệp với sự vệ-sinh và thể dục.

QUẢNG-BÌNH

Giống sâu hại-lúa. - Ruộng mùa đông trồng là ruộng tháng mười thuộc về làng Vĩnh-phước phủ Quảng trạch, hiện nay đương trổ-bông, bị một giống sâu keo làm hại; trong mười phần thu hại chừng đến bốn, năm phần. Hồi-tưởng kỳ năm ngoái ở hạt nầy, cũng đã trải qua cái tai-nạn ấy, nay lại gặp phải thế nầy nữa con nhà nông-gia ta ai nấy đều bảo là cơ-trời xui nên, đành dương mắt mà chịu; vô lý thay một cái ý-tưởng sai-lầm! tội-tình gì một mình hạt ấy riêng chịu tai trời! Có lẽ đâu!!! bà con ta nên mau mau coi theo cái cách thức của sở nông-chánh đã bày vẽ mà hết sức ngăn-ngừa, tiêu diệt, thà-thức cho sách sành, cơ-hồ mới thu-thập được cái của mồ-hôi nước mắt mà mình đã tả bao khê-nhọc.

B.

TOURANE

Phòng bệnh dịch tả. — Nhân trên lụt vừa rồi nước ngập hàng hai ba ngày mới rút, đất cát bùn lầy ẩm-thấp, các chất dơ hầy ngâm vào những nơi ao, giếng, sự ăn ở của nhân-dân mất sự vệ-sinh; nên mấy tuần nay các làng xóm miền nhà quê đã rải rác có nổi nơi mắc phải bệnh dịch tả. Trong làng Cổ-mân, Quan-châu, có nhiều người bị bệnh, có ngày chết mất 4, 5 người. Hiện nay đã có giấy sức cho các chỗ làng xóm cần nhân-dân không được ăn uống những vật sống-sít, và bắt phải quét dọn nhà cửa vườn tược cho sạch sẽ, để phòng giữ tật-dịch. Sở Y-tế lại phái người đi đến các làng không hiểu vì sao mà ông huyện có lệnh truyền bế ở đâu hát thì chánh-tổng, lý-trưởng phải bắt ngay. Khách làng chơi thì phải phạt mà tại kẻo trái, hơn dạt kia thì phải trục-xuất nghĩa là kẻo dạt về đây thì lại đi đi nơi khác. Ngài cũng ném cái cảnh kẻo hoa vậy.

Dù vì lẽ gì mặc lòng, thiết tưởng cấm như tử tăng lễ phải, đỡ mê-nhiệt cũng có, đỡ rầy-rà cũng có, đỡ làm cho những người có tương-tâm phải vì kẻ mà mắc-mưu, say đắm cũng có, đỡ làm cho những khách làng chơi vì hoa mà phải đeo công mắc nợ cũng có, mà nhất là đỡ sinh ra những tấn kịch sa-tử tranh đấu cũng có vậy.

T. T.

Làm đàn chay. — Có mấy bà từ thiện vì lòng thương những người thiệt-mạng ở tàu Đông-lợi vừa rồi nên có về làm đàn chay ở đền Âm-hồn làng Cẩm-hạ. Đền âm-hồn này lập lên đã hơn hai mươi năm về trước cũng vì chiếc tàu Bloc-nich đắm. Đàn làm trong ba ngày đêm là 28, 29 và mồng 1 tháng mười ta số tiền chư-tăng về cũng đông. Đáng khen thay tấm lòng từ-thiện của các Bà, mấy trăm con người kia cũng được ngậm cười nơi chín suối.

Thanh-Vân.

Việc Trung-kỳ

BUÉ

Hội Thể dục đi săn bắn. - Ngày chúa nhật 31 vừa rồi, hội Thể-dục có bảy cuộc săn bắn tại miền núi Kim-phượng phía sau lưng lăng Minh-mạng Tự lâu nay ở Kinh-thành Huế chưa khi nào có một cuộc săn bắn to động đảo vui vẻ bằng cuộc này, vì rằng có đi săn đi bắn thì năm bảy người chín mười người họp nhau lại đi với nhau là đã nhiều rồi, có đâu mà đến năm sáu chục người một lần. Sáng ngày ấy trước sáu giờ các hội viên đã dự bị người xe đạp kẻ ngựa đông đủ. Đến 6 giờ chạy nhau một đoàn thẳng tới trại bến thang tại nơi ấy đã có ông Lê-quang Tảo thư ký tòa Thừa-thiên là một tay xạ-lọp có tiếng giỏi đã đem sẵn hai mươi con chó săn và năm người lọp thứ. Sau khi đã qua đò lấy làm chạy nhau đi thẳng đến nơi một cái sơn-huyệt của heo rừng. Tuy là các hội-viên chưa ai từng chơi thú ấy, song trông thấy sự hoạt-động có ích thì ai cũng có can-đảm xông pha đến nơi sơn-huyệt của ông thì đã tìm được một con heo rừng rất to. Con heo này dữ quá, nó chẳng sợ súng đạn vì nó là thần niên, nó có lẽ nhẹn chai và áo sạn mình nó cứng như thiết giáp ai cũng ai làm chi xuể, nó bắn ba phát và đâm bằm năm mũi dòng vào mình không phòng, hóa ra cuộc xạ lọp ấy có 7 cái mũi tên chôn thôi mà thôi. Tuy vậy mặc dầu song cuộc ấy cũng là một sự thích hiệp với sự vệ-sinh và thể dục.

QUẢNG-BÌNH

Giống sâu hại-lúa. - Ruộng mùa đông trồng là ruộng tháng mười thuộc về làng Vĩnh-phước phủ Quảng trạch, hiện nay đương trổ-bông, bị một giống sâu keo làm hại; trong mười phần thu hại chừng đến bốn, năm phần. Hồi-tưởng kỳ năm ngoái ở hạt nầy, cũng đã trải qua cái tai-nạn ấy, nay lại gặp phải thế nầy nữa con nhà nông-gia ta ai nấy đều bảo là cơ-trời xui nên, đành dương mắt mà chịu; vô lý thay một cái ý-tưởng sai-lầm! tội-tình gì một mình hạt ấy riêng chịu tai trời!!! Có lẽ đâu!!! bà con ta nên mau mau coi theo cái cách thức của sở nông-chánh đã bày vẽ mà hết sức ngăn-ngừa, tiêu diệt, thà-thức cho sách sành, cơ-hồ mới thu-thập được cái của mồ-hôi nước mắt mà mình đã tả bao khê-nhọc.

B.

TOURANE

Phòng bệnh dịch tả. — Nhân trên lụt vừa rồi nước ngập hàng hai ba ngày mới rút, đất cát bùn lầy ẩm-thấp, các chất dơ hầy ngâm vào những nơi ao, giếng, sự ăn ở của nhân-dân mất sự vệ-sinh; nên mấy tuần nay các làng xóm miền nhà quê đã rải rác có nổi nơi mắc phải bệnh dịch tả. Trong làng Cổ-mân, Quan-châu, có nhiều người bị bệnh, có ngày chết mất 4, 5 người. Hiện nay đã có giấy sức cho các chỗ làng xóm cần nhân-dân không được ăn uống những vật sống-sít, và bắt phải quét dọn nhà cửa vườn tược cho sạch sẽ, để phòng giữ tật-dịch. Sở Y-tế lại phái người đi đến các làng ấy, để tiêm thuốc trừ bệnh tả cho nhân-dân.

Ở thành-phố cũng đã bày các cách phòng giữ, tại chợ Huyện có sắp đặt một chỗ riêng, phái người sở Y-tế ở chực sẵn, hễ có người nào ở miền quê ra Hàn đều bắt lại tiêm thuốc trừ tả rồi mới cho đi.

Ấy là sở Y-tế phòng giữ cho dân như vậy đó, còn về phần riêng mọi người, dương trong khi có tật-dịch hiểm-nguy nầy, tưởng bà con ta cũng nên tự giữ lấy mình, đừng nên ăn uống những gì rau, quả, sống-sít; phải gìn-giữ lấy sự vệ-sinh, kẻo lỡ ra mắc bệnh, thì không những tốt thiệt hại rộng cho một người nào, một nhà ai vậy.

Lại cũng bởi ô-tô. — Chiều hôm 1er Novembre có một chiếc xe ô-tô chở hành khách ở Tourane đi Faifoo, khi qua khỏi cầu Cẩm-lệ đã phải một ông già hơn 50 tuổi; tội nghiệp cho ông cụ, bị bánh xe cán gẫy hẳn một cái chân. Liền khi ấy xe đứng lại vực ông lên chở thẳng vào sở Cảnh-sát Hội-an trình báo, rồi không đến nhà thương đi nữa.

Nghe nói ông ta đã đi bên tay mặt rồi, không rõ tự nhiên làm sao lại chạy vạt sang bên trái, mà cũng may khỏi bị chận chết, chỉ mất một chân thôi. Nhưng dẫu còn một chân và lại được bồi thường chăng nữa, thì cũng đã chịu tật suốt đời, Cho nên sự tránh xe phải nên rất cẩn thận mới được.

Bệnh Dịch tả. — Cái bệnh gớm ghê ấy đã lan đến Tourane rồi! — Hiện tại sở Y tế đương thi hành các phương pháp vệ sinh, và trừ khử rất lắm.

Tại nhà thương Âu-nam đặt riêng một phòng xem bệnh và tiêm thuốc trừ dịch, mở cửa luôn từ 7 giờ sáng cho đến 5 giờ chiều — người ta đến tiêm tông lắm.

Còn ở các nơi, xung yếu khác đều có để sẵn thuốc sẵn và tiêm thuốc:

Một sở ở Ga-lớn; một sở ở Gare; một sở ở Chợ-huyện, và một sở Ngã-tư chợ Cũng. Trong làng xóm thì tối nào cũng có đánh mõ rao về sự đọn dẹp sạch sẽ và kiêng cữ ăn uống v.v.

Những hành khách đi lại qua, bất kỳ là đi xe hỏa, đi tàu thủy, đi bộ đi thuyền, đều phải buộc tiêm thuốc rồi và phát tỷ chứng chỉ cho mới được đi nơi khác.

Sự phòng giữ ấy ở đây lần nầy mới là lần thứ nhất, làm người còn đương ngơ ngẩn chưa hiểu ra sao, lấy làm lạ lắm.

Các miền nhà quê ở Phủ Điện bàn và ở Huyện Đại-Lộc có nhiều người bị hại cho nên mấy hôm nay thấy có các quan-viên đi tiêm thuốc luôn luôn. Mong rằng cái bệnh nguy hiểm nầy chóng lật đi, thực là may lắm.

QUẢNG-NAM

Chết đường. — Chiều hôm 1er Novembre ai đi qua lại ngang chỗ cây số 110 bên trong cầu Cẩm-lệ, cũng thấy một cái thây đứa con trai độ 12 tuổi, áo quần rách rưới, mình mẩy gầy gò, miệng mồm há hốc nằm chết bên cạnh đường, trông rất thương tâm thảm-mục. Hỏi ra đứa bé ấy nhà rất nghèo cực, người làng Quan-châu, đau bệnh nặng, mẹ nó đem xuống nhà thương Hàn, vừa đến đó thì nó đuổi sức nằm ngay ra đất mà chết, mẹ nó phải bỏ một mình ở đó, mà chạy về báo ở nhà. Ngay lúc ấy lòng sở-tại (làng Miên-Bông) liền đi báo quan đến khám nghiệm, nhưng vì làng nó không chịu nhận, nên làng sở tại ai lại nấy lôi thôi không dám chôn; đứa bé vẫn phải đắp chiếu để nằm bên cạnh đường, mãi hai bu hôm sau mới được chôn. Tội nghiệp quá.!

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Lại một thầy kỳ tiêu tiền kẻ. — Mới rồi sở Tuần-cảnh Nhà rồng, có xét ra được một người thư-ký An-nam đã tiêu mất số tiền kẻ là 11,500$. Hiện tên tiêu tiền ấy đã bị bắt. Sau khi xét hỏi thì tên ấy nói là vì trót thua cờ bạc nên phải làm liều, mà số bạc ấy hiện cũng đã công vào sòng đen đỏ hết rồi.

CÀ-MÂU

Con rể giết bố vợ. — Tại Cà-mâu mới rồi có xảy ra một vụ là con rể giết bố vợ, nguyên nhân cũng bởi chữ tình mà ra; lại cũng vì ông bố vợ không theo lời đã hứa, gả con gái cho người rồi lại phụ người mà gả lại lợi.

Cớ tình như vậy: Số là tên Lê-văn-Tương bấy lâu nay ở tại nhà của Lê-văn-Pho, làm ruộng tại làng Phong-lạc, đặng làm công việc; Vì Pho có hứa gả con gái cho Tương. Bởi vậy mà chàng ta dầu sục khổ thế nào cũng vui lòng, quyết làm sao cho được vợ thì thôi.

Chẳng ngờ, việc xảy biến thình lình, bà thân của chàng phát bịnh: Lẽ thường, dạo làm con phải giữ chữ hiếu. Tương nghe mẹ bịnh liền xin phép về để lo săn sóc thuốc men cho mẹ. Tuy vậy chớ khi vắt áo ra đi, cũng ngậm-ngùi thương bạn ngọc, nên vừa đi mà vừa vái vang cho bịnh mẹ chóng thuyên, đặng trở qua cho một hoa gặp mặt. Thật cũng may, vỏ ít ngày, bà mẹ uống thuốc cũng giảm dần, nên Tương bèn vội-vã từ giã mẹ ra đi, đặng trở qua nhà nhạc-phụ. Dè đâu, đi vừa đến hàng cà Huỳnh-thị-Hiếu, Tương thấy cha vợ dắt mẹ vợ và vợ hứa gả cho mình tại đó, Tương vừa thấy liền nghiệng mình thì lẽ, ở đâu kinh sảo Chẳng ngờ, Pho hỏ ngó lăng không thèm vì tôi, giây phút mới nói: « Thôi, việc đã rồi, chẳng còn gì nữa đâu mà trông mong vô ích. Trở về bên đi, đừng qua làm chi nữa; ta không có gả con gái gì cho đâu mà mong uổng công rất uổng » Nói dứt lời Pho liền xây lưng ngó lơ.

Nghe qua, Tương liền đỏ mặt, tiu thôi ấm-ách, dường như thủ bị lẻ cây; mắn nóng lại giáng xung lên sắc có con dao ở trên bàn, Tương bèn chụp lấy chém xả một dao ngang chém cứng. Pho tinh-sở không tránh kịp, liền nhào xuống mà nằm dài. Đoạn trí-hô lên, bè ra sở Pao vào nhà thương, song vừa đến nơi, thì hồn Pho đã qui mất đi rồi.

Pho chết rồi thì Tương dễ gì yên; lập tức bắt Tương giải liền tòa đề chờ ngày xử.

Hại thay! Bởi lại xua nay những đám chàng rể mà giết cha vợ hoặc mẹ vợ thì cũng chẳng chi khác hơn là lỉ tham phú phụ bần, hứa rồi nuốt lời, gả rồi bất lại. Thật là gương treo trước mắt biết bao. Vậy mà liều đâu cũng cứ sa vào lẻ ấy.

Mấy điều khuyên về cách đề-phòng bệnh đau mắt.

Quan Bác-Sỹ CASAUX, kiện hay giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-lật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mắt đỏ mắt, có nhức mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan tanh sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu nhỏ ra vào mắt không đau. Thuốc thể theo đơn ấy chính là thuốc

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
Cựu bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học đường Paris, kế-nghiệp

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . 0 12
Ai đề tên xin mới thư sẽ chạy
Ông Bội-xuân-Thanh
61 — 63 Rue du Coton — Hanoi

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo những kinh-lệ, làm trò-cười cho thiên-hạ về những thứ thuốc không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, chỉ nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn: từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình ki-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, tại kẻ những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Lin xem kỹ các cáo bạch của bản-viện ở trang thứ tư kỳ báo này

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố Liên-trì, số 43, Hà-Nội
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)
CÓ BÁN:
Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con; — tất tay, khăn; — áo đàn-bà, con-gái; — tạp hóa; — giầy đàn-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường; — áo *sơ-mi* đi lễ, người lớn, trẻ-con, áo-ngủ; — đồ chơi, vân vân.
Vừa mới sang: bérets Casqué. — Sắp sang: cravates đẹp — áo sơ-mi hoa — giầy dạ đi trong nhà — tất chân — đồ chơi, vân vân.
Hiệu « CHARMEUSE » BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TÂY RẤT RẺ.

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Trouchet PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill LONDRES

KHÓ NHỌC QUÁ CHỪNG!

Người này khốn-nạn nay ho khó nhọc biết bao mới làm cho đờm rãi long ra được! Dùng thuốc PATE REGNAULD thì đờm rãi tự nhiên long ra.

Chỉ dùng bốn cái kẹo PATE REGNAULD, là làm cho cơn ho dữ-dội đến đâu, khan-cổ, đau họng, đau phổi kịch-liệt đến thế nào cũng yên. Thuốc PATE REGNAULD làm cho long đờm, êm phổi.

Dùng để trị bệnh cảm, bệnh đau ống phổi, đau cuống họng, đau buồng phổi, bệnh hen, bệnh grip, v, v..., thuốc ấy cũng công-hiệu lắm.

Thuốc ấy giữ cho ống phổi, buồng phổi, đối với thời tiết lạnh, với xương mà. Thuốc ấy cái vị ngon, dân bà trẻ con thích lắm, vì vậy dùng để trị bệnh ho của con trẻ rất tốt. Thuốc ấy rất có ích cho những người phải nói, phải hát, như các nhà diễn-thuyết, các nhà giảng-đạo, các nhà chính trị, các nhà diễn-kịch, các ông giáo, bà giáo, thuốc đem đi đường rất tiện.

Hội Hàn-lâm y-học ở Paris tuyên-bố rằng thuốc ấy không có chất nha-phiến.

Thuốc này chế ra từ năm 1820, trong một trăm năm giời nay được thiên-hạ rất hoan-nghênh.

Thuốc được lâu năm như thế dù chứng là thuốc công-hiệu, vì nếu thuốc không tốt, thì sao còn bán được đến bây giờ.

Nếu ai có bán thuốc gì thế cho thuốc này chớ có lấy. Đòi lấy chính hiệu PATE REGNAULD. Muốn cho khỏi lẫn, thì xem cái giấy dán ngoài, có đề tên hiệu Maison L. FRÈRE, 19, phố Jacob, Paris.

Có bán ở tất cả các hiệu bào-chế

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

RÔM-SẨY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3002

PARFUM des HUMANITÉS

(Sô-Kỳ Thanh-Hoa)

Soạn-giả: E. VAYRAC

Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . 2$00

Chỉ Tây riêng hoặc chỉ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00

Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi

Recommandé: 0$50 thêm 2$00

pả 0$20 thêm 1$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Thuốc hiệu

ASPIRINE

DES

USINES du RHÔNE

là thuốc để uống trị những bệnh: Nóng lạnh, sổ mũi, rệm mình các chứng rét cữ

Nhức đầu, nhức óc, nhức răng

Đau mình, đau mắt, đau lưng

Nhức gân cốt, trật cổ.

có bán cùng trong các nhà bán thuốc

Phải đòi hỏi

cho đúng hiệu "USINES du RHÔNE"

mới chắc thuốc tốt, tinh-trong và thiệt hiệu-nghiệm

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh grip.

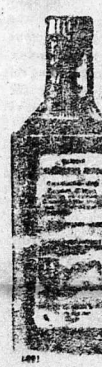
Mắc bệnh grip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh grip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một ống sáu cachets

3001

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi, làm cho hay ho ốm.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT

MÁU BÒ 1$40

Bình thuốc chốc

(Bình thuốc trước chốc sau)

LÂU, NGỨA, DA TRẮY KHÔ, NỨC, CHỈ, cùng bất kỳ bịnh chướng nào xảy ra thân thể, thuốc thơn

FLORENTINE

Các ông dùng thử một lần, cai cả quả thuốc thiệt hiệu-nghiệm vậy chăng

Cổ ông người đã chữa chốc hay thật!

Chữa các chỉ thể, số 12 bis 62, R. de Grenelle PARIS

Thuốc dán FLORENTINE

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Cửu-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: **đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua,** *vân vân...*

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

9, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

MANE-KHUNE

民權織造廠 京獅防寒

FABRICATION CHAUSSETTES, BAS ET TRICOT EN FIL ET COTON DE TOUS GENRES

VENTE EN GROS ET DÉTAIL

N° 69, Rue Chinoise, N° 69

HAIPHONG (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 409

Bản-hiệu dệt bít-tất dài ngắn và áo tricot bằng chỉ fil và các bít-tất lớn nhỏ cũng có, xin các quí-khách quá bộ đến mua thì tôi lấy làm ân-hạnh vô cùng.

Đại-lý: WA-TCHONG

118, Rue des Voiles, Hanoi

TÉLÉPHONE N° 551

KÍNH TẶNG TRINH THÁM TIỂU-THUYẾT

Nhân dịp hội-chợ Nam-định này, bản-hiệu có bày tại hội chợ các thứ giấy tây kiểu mới tối tân và các thứ vật dụng bằng da như va li, hòm, yên ngựa v. v.

Bản-hiệu mới mở thêm một hiệu đóng giầy nữa tại phố Carreau, số 27, tỉnh Nam-định, vậy dù ngài nào mua hàng hay không mua hàng, vào chơi bản hiệu, thì bản hiệu xin biếu một quyển Trinh-thám tiểu-thuyết « Đằng mặt Yêu » mới xuất-bản tại Hanoi.

Tiểu-thuyết này xem rất hay, rất lý-thú, rất bổ-ích cho đường chính-thức.

Kính-cáo

GIANG-THỊNH

HANOI. — n° 1 Rue Jules Ferry n° 1

NAM-ĐỊNH. — n° 27 Rue Carreau n° 27

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đồng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

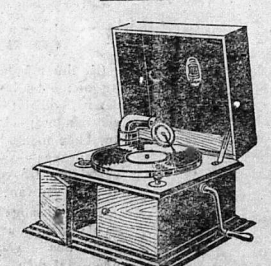
« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3016

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

MÁY NÓI « ODÉON »

Hòm gỗ sơn, cái bàn dùng được hai việc, dùng đĩa chạy saphir, hay đĩa chạy ghim cũng được cả. Máy tốt mà êm.

35$** và **25$

Có nhiều đĩa hai mặt.

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường **Không sót**

Để lâu không hỏng **Rẻ tiền**

Giá một lọ có ống nhỏ rọt. . . . . **0$90**

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3003

Nếu ai hay

CẢM và HO

Nếu ai sợ HƯ PHỔI

thì phải LO MÀ ĐỪ MÌNH

thì phải uống

La SOLUTION PAUTAUBERGE

là một vị TRỪ TRÙNG ĐỘC HAY và BỔ RẤT HIỆU

Đừng để chờ tới đau nhiều mới chữa

NGỪA BỊNH HAY HƠN LÀ CHỮA

L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, Paris et toutes Pharmacies

---

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, lại thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

VÌ ĐÂU ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

EAU KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre: 2$10*

Trước khi ăn cơm nắng một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÈNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh grip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm ưng 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

RƯỢU GENTIANE SUZE

CHẾ

BẰNG SÂM

Uống bổ và mát

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom Penh.

3007

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 5 QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA cổ rút số

Đúng 25 quan tôi cấn rồi về sau đồng làm 15 tháng mỗi tháng 20 quan, theo như luật ngày 13 mars 1900 thiệt là chắc chắn cho người mua.

Theo đúng số dấn thì quí-khách nhiều ngày được một số về được độ ngày cuộc rút số hỷ thì dấn khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền to 500.000 cho đến 1.000 quan, hay là về sau cũng được hoàn lại 400 quan.

Thiệt là một sự ắt đành rất chắc chắn về lời nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

Mỗi kỳ số số các ngài lại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ số về không ngày:

15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 2, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3048 d

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

PAR VICTOR HUGO

(Suite)

Dès qu'ils furent seuls, le Thénardier offrit une chaise au voyageur. Le voyageur s'assit ; le Thénardier resta debout, et son visage prit une singulière expression de bonhomie et de simplicité.

— Monsieur, dit il, tenez, je vais vous dire. C'est que je l'adore, moi, cette enfant.

L'étranger le regarda fixement.

— Quelle enfant ?

Thénardier continua :

— Comme c'est drôle ! on s'attacha. Qu'est ce que c'est que tout cet argent-là ? reprenez donc vos pièces de cent sous. C'est une enfant que j'adore.

— Qui ça ? demanda l'étranger.

— Hé, notre petite Cosette ! ne voulez-vous pas nous l'emmener ? Eh bien, je parle franchement, vrai comme vous êtes un honnête homme, je ne peux pas y consentir. Elle me ferait faute, cette enfant. J'ai vu ça tout petit. C'est vrai qu'elle nous coûte de l'argent, c'est vrai qu'elle a des défauts, c'est vrai que nous ne sommes pas riches, c'est vrai que j'ai payé plus de quatre cent francs en drogues rien que pour une de ses maladies ! Mais il faut bien faire quelque chose pour le bon Dieu. Ça n'a ni père ni mère, je l'ai élevée. J'ai du pain pour elle et pour moi. Au fait j'y tiens, à cette enfant. Vous comprenez, on se prend d'affection ; je suis une bonne bête, moi : je ne raisonne pas rje l'aime, cette petite ; ma femme est vive, mais elle l'aime aussi. Voyez-vous, c'est comme notre enfant. J'ai besoin que ça babille dans la maison.

L'étranger le regardait toujours fixement. Il continua.

— Pardon, excuse, monsieur, mais on ne donne point son enfant comme ça à un passant. Pas vrai que j'ai raison ? Après cela, je ne dis pas, vous êtes riche, vous avez l'air d'un bien brave homme, si c'était pour son bonheur ? mais il faudrait savoir. Vous comprenez ? une supposition que je la laisserais aller et que je me sacrifierais, je voudrais savoir où elle va, je ne voudrais pas la perdre de vue, je voudrais savoir chez qui elle est, pour l'aller voir de temps en temps, qu'elle sache que son bon père nourricier est là, qu'il veille sur elle. Enfin il y a des choses qui ne sont pas possibles Je ne sais seulement pas votre nom. Vous l'emmèneriez, je dirais ! eh bien, l'Alouette ? où donc a-t-elle passé ? Il faudrait au moins voir quelque méchant chiffon de papier, un petit bout de passeport, quoi !

L'étranger, sans cesser de le regarder de ce regard qui va, pour ainsi dire, jusqu'au fond de la conscience, lui répondit d'un accent grave et ferme :

— Monsieur Thénardier, on n'a pas de passeport pour venir à cinq lieues de Paris. Si j'emmène Cosette, je l'emmènerai, voilà tout. Vous ne saurez pas mon nom, vous ne saurez pas ma demeure, vous ne saurez pas où elle sera, et mon intention est qu'elle ne vous revoie de sa vie. Je casse le fil qu'elle a au pied, et elle s'en va. Cela vous convient-il ? Oui ou non.

De même que les démons et les génies reconnaissaient à de certains signes la présence d'un dieu supérieur, le Thénardier compris qu'il avait affaire à quelqu'un de très fort. Ce fut comme une intuition ; il comprit cela avec sa promptitude nette et sagace. La veille, tout en buvant avec les rouliers, tout en fumant tout en chantant des gaudrioles, il avait passé la soirée à observer l'étranger, le guettant comme un chat et l'étudiant comme un mathématicien. Il l'avait à la fois épié pour son propre compte, pour le plaisir et par instinct, et espionné comme s'il eût été payé pour cela. Pas un geste, pas un mouvement de l'homme à la capote jaune ne lui était échappé. Avant même que l'inconnu manifestât si clairement son intérêt pour Cosette, le Thénardier l'avait deviné. Il avait surpris les regards profonds de ce vieux qui revenaient toujours à l'enfant. Pourquoi cet intérêt ? qu'était-ce que cet homme ? pourquoi, avec tant d'argent dans sa bourse, ce costume si misérable ? Questions qu'il se posait sans pouvoir les résoudre et qui l'irritaient. Il y avait songé toute la nuit. Ce ne pouvait être le père de Cosette. Était ce quelque grand-père ? Alors pourquoi ne pas se faire connaître tout de suite ? Quand on a un droit, on le montre. Cet homme évidemment n'avait pas de droit sur Cosette. Alors qu'était-ce ? Le Thénardier se perdait en suppositions. Il entrevoyait tout, et ne voyait rien. Quoi qu'il en fût, en entamant la conversation avec l'homme, sûr qu'il y avait un secret dans tout cela, sûr que l'homme était intéressé à rester dans l'ombre, il se sentait fort ; à la réponse nette et ferme de l'étranger, quand il vit que ce personnage mystérieux était mystérieux ai simplement, il se sentit faible. Il ne s'attendait à rien de pareil. Ce fut la déroute de ses conjectures. Il rallia ses idées. Il pesa tout cela en une seconde. Le Thénardier était un de ces hommes qui jugent d'un coup d'œil une situation. Il estima que c'était le moment de marcher droit et vite. Il fit comme les grands capitaines, à cet instant décisif qu'ils savent seuls reconnaître, il démasqua brusquement sa batterie.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Lê-bột tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Mụ ra khỏi thì thằng chủ quán kéo ghế mời khách ngồi. Khách ngồi rồi thì nó dừng làm ra một bộ mặt hiền-lành thật-thà mà nói rằng :

— Thưa ngài, tôi xin nói để ngài biết. Con bé này tôi mến nó lắm.

Khách lườm mà hỏi :

— Con bé nào ?

Gã nói luôn :

— Kỳ thay là cái lòng quyến-luyến ! Cái tình tôi với con bé, nuôi nó bấy lâu. Những tiền nay là tiền nào đây ? Xin ngài nhặt lấy những đồng trăm-xu này đi. Con bé, tôi thương nó lắm.

Khách hỏi :

— Thương ai ?

— Con *Cosette* của chúng tôi, chứ còn ai nữa ! Ngài tính đem nó đi à ? Âu là tôi xin nói thật, thật như thế ngài đây là một người tử-tế, tôi không thể thuận để ngài đem con bé đi được. Nếu ngài đem nó đi thì thật tôi chẳng đành. Tôi nuôi nó từ thuở nó còn nhỏ bằng i-ti. Đành rằng nó ở đây thì tốn cho vợ-chồng nhà tôi, lành rằng nó nhiều tật xấu, đành rằng nhà chúng tôi nghèo, đành rằng những một con đau của con bé, chúng tôi cũng đã phải trả đến bốn-trăm phật-lăng tiền thuốc. Nhưng nghề thế, ở đời cũng phải có việc mất tiền vì nhân-nghĩa. Con bé cha chẳng có, mẹ thì không, tôi nuôi nó cho đến bây giờ. Mà nhờ trời tôi cũng còn đủ cơm mà ăn và nuôi nó nữa. Tôi không thể đời nó được. Ngài hẳn cũng biết, bấy lâu làm gì mà không sinh tình yêu-dấu ; tôi đây là một con vật hiền ; tôi không có suy hơn quản thiệt ; tôi yêu nó là tôi yêu mà thôi ; con vợ tôi nó nông tính, nhưng mà nó cũng thương con bé, thưa ngài. Ngài coi đó, nó cũng như là con đẻ ra vậy. Tôi cần phải có nó liền-thoắng trong nhà cho vui.

Khách vẫn cứ lườm chủ quán. Chủ quán lại nói luôn :

— Vậy thì xin ngài thứ lỗi, ai nỡ đem con mà cho một người đi qua đường như thế. Tôi nói thế có phải không ngài ? Nhưng tôi nói vậy thì nói, nghĩ đi còn có nghĩ lại. Ngài giàu-có, coi bộ lại ra người chính-nhân quân-tử, vậy thì cũng có lẽ nó đi với ngài là sướng thân cho nó. Nhưng mà cũng phải suy-xét mới được. Ngài biết cho. Nói vì-dụ như tôi cho nó đi, tôi chịu thiệt-thòi mà để cho nó được sung-sướng, dẫu có vất chẳng nữa, thì tôi cũng phải biết nó đi đâu, cũng phải có nơi mà sau này tìm tăm-tích nó, cũng phải biết nó ở nhà ai, để thỉnh-thoảng còn thăm-nom đi-lại, để cho con bé về sau cũng nhớ rằng cha nuôi nó vẫn còn đây, vẫn nhìn nhận đến nó. Và có nhiều lẽ không thể cho được. Tôi đây không được biết đến qui danh-hiệu mà thôi. Ông bảo ông đem nó đi. Tôi cũng có nghĩ lúc phải nghĩ : Ừ mà con chim Sơn-ca ? nó đi đâu mất rồi ? Ít ra ông cũng phải cho tôi xem tờ-chữ lăng-nhăng gì gọi là một thị, đại-loại một mảnh giấy thông-hành chi gian, mới được chứ !

Khách vẫn cứ giương mắt mà nhìn, như nhìn thấu vào đến tận ruột thằng chủ quán, rồi nghiêm-nghị cúng-cấp mà đáp rằng :

— Này ông *Thénardier*, không ai có lấy giấy thông-hành để mà đi ra khỏi Ba-lê năm đậm. Còn như con *Cosette*, hễ tôi đem nó đi là tôi đem nó đi, mà thôi. Chứ không bao giờ ông biết đến tên tôi, không bao giờ ông biết tôi đem nó đi đâu, mà ý tôi thì muốn rằng từ giờ đến chết không bao giờ con bé còn nom thấy ông nữa. Nói chỉ-tâm dứt bẫn sợi dây buộc ở chân con bé, để cho nó ra khỏi chốn này. Như thế có vừa ý ông chăng ? Thuận hay không thuận ?

Giống ma-quỉ, giống thần thiêng thì nghe đâu khi nào gặp bậc thiêng hơn, cũng có cái gì hiển-linh cho biết được ngay, thằng *Thénardier* phen này cũng hiểu ngay rằng con người mình gặp không phải là tay vừa. Sự hiểu nhau đó là một cuộc trực-giác, hỏ mới ra là biết nhau ngay chứ không phải suy-xét gì nữa, ngay từ tối lòm trước, lúc nó còn đương uống rượu với bọn phu tải, nó vừa hút thuốc, vừa hát nhảm, mà nó vừa đưa mắt nhìn luôn người bên áo vàng, cái mắt nó rình người ta như là con mèo rình con chuột, ngầm-nghía người ta như là một nhà toán-học ngầm-nghía một bài tính khó vậy. Sở-dĩ nó dòm-dỏ, nó thăm-thính người ta như thế, là vì một cái thích riêng mà lại là vì một cái lương năng của nó, vậy mà nó chủ-ý như là có ai thuê tiền nó do-thám người ta vậy. Người khách áo vàng cựa cái nào, nhích mình lúc nào, là nó nom thấy. Vậy thì trước khi khách tỏ ý ra rằng có bụng thương riêng con *Cosette*, nó đã đoán được ra khách có tính ấy rồi. Vốn là nó đã nom thấy những cách khách nhìn con bé rồi. Vì cớ gì mà khách có tình riêng với con bé như vậy ? Khách là người nào vậy ? Cớ sao mà trong lưng có nhiều tiền như thế, lại ăn-mặc tiều-tụy như kia ? Nó cũng đã tự-vấn cả bấy nhiêu câu rồi, nhưng có vấn mà không có đáp, nó vẫn băn-khoăn khó chịu. Cả đêm hôm ấy nó nghĩ đến không khuây. Chắc không phải là cha con *Cosette* rồi. Nếu vậy thì người ấy là thế nào với con bé ? Nó nghĩ mãi không ra. Đoán thì ra nhiều lẽ lắm. Mà thật thì không yên được bề nào. Nhưng muốn là thế nào mặc lòng, ta đã được cùng người đối-đáp, mà lại biết rằng trong câu chuyện có điều bí-mật, biết rằng người cần phải giấu-giếm ta, thế ta đối với người ấy hẳn là mạnh. Ngờ đâu mới hỏi người có một câu, đã thấy người già như vậy rồi, con người rủ-rỉ mà lại có cách rủ-rỉ tự hiên như vậy, thì kẻ kia nghe thế mình đã tưởng là mạnh, hay đâu lại hóa ra yếu. Ngờ đâu câu chuyện lại thay ra như thế. Thành ra bao nhiêu câu ta đoán là sai cả. Thằng bất-nhân bèn đem bao nhiêu ý-kiến bậy bạ mà nó liên-lạc với nhau, rồi cân-nhắc cả lại, chỉ trong một phân phút đồng-hồ. *Thénardier* nguyên vẫn là một đứa gian-giảo, có cái tài mau quyết-đoán trong một cơ-hội. Nó bèn quyết-chí chọn đàng nào phải chọn ngay lấy một đàng, rồi thằng đó mà đi, đi cho mau. Nó sử trí lắc bấy giờ khác nào như một ông đại-tướng lâm trận, mà gặp lúc trận đã vào thế, đã đến cái thời-gian phải lộ hàng quân mai-phục mà đánh chỗ ra rồi.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất.	Quyển I	223 trang, bán.	0	$ 50
	— II	203 —	0	45
	— III và IV 159	—	0	35
	— V và VI 193	—	0	45
	— VII và VIII 314	—	0	65
Phần thứ hai.	Quyển I	213 —	0	45

Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . 0$ 20
Cả sáu quyển gửi làm một gói 0 60

KHẢO VỀ Y-HỌC CỦ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Biện chứng

(Tiếp theo)

Như vậy, chứng bệnh ấy, lúc ông lấy làm bằng cớ, cốt phải xem mạch mà xem mạch thì phải ăn tay mạnh xuống để xem mạch mạnh, và phải xem trong thật, nghiệm đi nghiệm lại cho kỹ. Vì rằng giả chứng là chứng hậu ở bề ngoài, thì phù mạch cũng là giả mạch, cho nên phải xem trầm mạch, mới có thể phân biệt được. Vả lại mạch hư thì vật cái chạy mạnh, vật cái chạy yếu, không có nhất định như là mạch thực, (mạch thực trước sau không biến) nếu mới thấy chạy mạnh cho ngay là thực, mới thấy chạy yếu cho ngay là hư, thì sai. Cái đó như thể là mình mới kết bạn với một người nào đấy, toi để biết dân người bạn ấy là tuồng hay ác, tất phải chơi bời lâu lâu, rồi mới rõ biết tính hạnh nhân được. Cho nên xem mạch phải nhuần chỉ mới nhận được đích xác.

Mạch nhận rõ đích xác rồi, lại còn phải xem tư bề người ta lực hay hao, chứng bệnh phải để lâu hay mới phải, và trước kia có uống thuốc lầm lỗi gì không ? hỏi cẩn vặn trước sau, rồi sẽ liệu dùng phương thế.

Mà dùng thuốc cần phải biết rằng những vị dương dược chỉ hăng ở thì bệnh khí, những vị âm dược chỉ tàn liệm thì bổ huyết, hễ làm một lý thì sai ti mất điều để chống lấp phương không nên suất lược. Cái lầm lỗi mà hại người ta, thì không nói làm chi nữa, để cho có may mà rảng bệnh, tự mình chẳng cẩn thận với cái bệnh đến hay sao ? Vậy để tiếng làm thầy giữ quyền tự mệnh, lúc nào cũng phải suy nghĩ, mong cho được biện chứng minh đạo cẩn thành hiệu, chứ không những nghiên cứu trong khi đọc sách mà thôi, mà làm thời đi chữa, dẫu cho bệnh nhẹ chẳng nữa, cũng phải suy xét để tìm cho ra mạch mối, bằng cớ thấy bệnh trị bệnh, mà không biết xét thế nào là tiêu, thế nào là bổ, thì khác nào người đổi chỗ ở, mà thấu mình thì quên không biết là ở vào đâu ! — Mấy lời xin giải cùng nhà có chí nhân thọ.

Nói rút lại, người ta còn một thì giờ nguyên chưa tuyệt, cũng là không chết, cho nên thiên trọng về mặt ôn bổ, đề cho không tràng bệnh cũng không đến nỗi giết người, vì nhiệt ngộ nhiệt, thì nóng sốt bội phần, hoặc bí mãn khó chịu là chứng, nhưng khi hồi ngộ mà dùng phương tễ hàn lương, thì công hiệu lại càng thần tốc, bằng thừa trọng phương tễ hàn lương, thì hàn ngộ hàn, có lẽ tiết tả mà ám vong, hoặc tuyệt hẳn xung bất lão, không giữ lại về nguồn mà dương thoát, vậy khác nào gây tơ đứt đoạn, còn nối làm sao ! khi đó cho có muốn đem cho lễ để hồi sinh cũng không thể được.

Hỏi ai ý không hiểu giải, nói không hết lời, diện dụng cốt tự điểm thiêng liêng của nhà tự mệnh.

Sinh tử chứng quyết

Ngoại chứng

Nghĩa trong sinh tử-vấn :

Bụng trướng thân thể nóng, mạch hồng đại, là một chứng nghịch.

Bụng đầy mà sôi, chân tay mát, đại tiệt tiểu, mạch hồng đại, là hai chứng nghịch.

Tị mục (mũi mắt) không cảm lại được, mạch hồng đại, là ba chứng nghịch.

Động hạ là niệu huyết, (đái ra máu) mạch tiểu và khinh là bốn chứng nghịch.

Ho thoát hãn và thân thể nóng, mạch tiểu và tật, là năm chứng nghịch.

Trong mấy chứng như trên đã nói, thì nửa tháng là chết.

* * *

Bụng trướng to chân tay mát, thoát hãn, tiện tiết, là một chứng nghịch.

Bụng trướng, tiện huyết, (đi ngoài ra máu) mạch hồng đại, mà vật lại khẩn, là hai chứng nghịch.

Ho mà tiện huyết, ẩu nhục tiểu thuốc, mạch hồng, là ba chứng nghịch.

Ọe ra máu, bụng đầy, mạch tiểu và tật, là hốn chứng nghịch.

Ho, lợm, bụng phồng lên, tiện tiết, mạch huyền, là năm chứng nghịch.

(Phàm trong mấy chứng này, thì chỉ một lúc là chết)

Ngoại chứng

Mắt không tinh hoa, đồng nhân không chuyển, môi và móng nhàn móng tay càng xám đen, bỗ hồi ra như hạt cườm.

Môi mím không kín răng, mồm rão, chân tay lạnh, hạ tỉ huyết đen.

Mất tiếng (á thanh), trong cuống họng có tiếng khò khè, miệng mũi khô ráo, chân tay lạnh.

Mắt, mũi đen, trong lỗ mũi như ám khói, mắt quầng xanh, đồng nhân hẹp, thần hôn nặng, khí suyễn, bụng to và lá gan xanh.

Vành tai đen, mặt xám đen, hoặc khô, mắt có tia máu chạy xuyên qua đồng tử, thần trắng.

Mình mẩy không ấm và nổi từng đám xanh đen (thanh khí ban) hơi thở hắt ra.

Thương hàn mà cho uống thuốc phát tán hàng mấy tễ cũng không ra bỗ hôi.

(Các chứng hậu trên kia là ngoại chứng cả)

Nhật thời tương khắc

Mắt thuộc can tạng, can thuộc mộc, mộ bị kim khắc, vậy chứng bệnh như trên đã kể, kị canh, tân nhật thời, vì canh, tân là kim.

Mũi thuộc phế tạng, phế thuộc kim, kim bị hỏa khắc, vậy chứng bệnh mũi như trên đã kể, kị bính, đinh nhật thời, vì bính đinh là hỏa.

Lưỡi thuộc tâm tạng, tâm thuộc hỏa, hễ bị thủy khắc, vậy chứng bệnh lưỡi như trên đã kể, kị nhâm, quí nhật thời, vì nhâm quí là thủy.

Môi thuộc tỉ tạng, tỉ thuộc thổ, tỉ bị mộc khắc, vậy chứng bệnh môi như trên đã kể, kị giáp, ất nhật thời, vì giáp ất là mộc.

Tai thuộc thận tạng, thận thuộc thủy, thủy bị thổ khắc, vậy chứng bệnh tai như trên đã kể, kị mậu kỉ nhật thời, vì mậu kỉ là thổ.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Cách giáo-dục đời nay

(Dịch bài diễn thuyết của một vị Bác sĩ nước Mỹ)

(Tiếp theo)

4) Như việc giáo dục con gái bây giờ : nếp dạy con gái đời xưa, chỉ cốt dạy những việc lặt vặt và cách trông nom nhà cửa, dạy cho biết may vá, biết thêu dệt, biết coi nom công việc đồng áng, biết tỏ điểm những nhà đại-gia, thì cho học giảm ba năm, đọc được sách, viết được tờ, người nào trí thức cao minh hơn nữa, thì làm nổi được văn tế thì đã sự trí thức rồi. Bây giờ ! phải rộng rãi cao xa hơn nữa ; chúng ta đã công nhận rằng sự giáo dục con gái cũng là một cái quan hệ rất mật thiết của nhân dân đối với vận mệnh của nhà nước, chúng ta phải xét kỹ cái nhu yếu của xã hội, phải chiếu chước cái tình thế đời nay, chúng ta lại phải xét cái tính chất và cái tư cách của con gái, để hoạch định cái phạm vi về sự giáo dục con gái, cốt làm cho sự giáo dục ấy thích hợp với cách sinh hoạt của xã-hội đời nay, khiến cho con gái nhờ sự giáo dục khôn khéo mà thành ra những người quốc dân hữu dụng, thành ra những người mẹ hiền, vợ đảm, hợp với thời thế ngày nay. Các sự trí thức như thế, có phải là cái cách giáo dục cũ, chỉ dạy cho biết công việc trong nhà người ruộng, biết và may, biết tô điểm, biết đọc sách, biết làm thơ, mà nuôi nên được dân.

Mấy điều nói ở trên đó, là để chứng minh cái cốt yếu của trí thức ở đời nay, cũng với đời trước khác nhau xa, và cái phương pháp cần trí thức ở đời nay, cũng không thể cho lối cũ được. Cái trí thức cần thiết của đời nay, là cái trí thức ứng dụng được, là cái trí thức để có thể dẫn cho người ta trong sự hành vi, chớ không phải là cái trí thức hiện thành, chỉ biết mà không làm được, như cái trí thức của đời trước, phải tự mình đi cầu lấy trí thức để làm cái dụng cụ trong cuộc hành động của suốt cả đời mình. Còn như cách giáo dục thế nào để khiến cho người ta có được cái trí thức ứng dụng như thế, xin để lần sau, tôi xin nói kỹ hãy giờ hãy xin các ông hiểu rằng, phép giáo dục bây giờ, phải chú trọng về sự rèn đúc cái trí thức mới cho học trò.

Giáo dục đời xưa chỉ đem cái tài liệu hiện thành ra để dạy, như là lịch sử, địa dư, văn học, toán pháp văn văn, nhồi nhét vào trong đó học trò, giáo dục đời nay thì lấy cái trí khôn riêng của mọi đứa trẻ, rồi chỉ dẫn và thêm gợi cái trí thức của nó khiến cho nó tự hoạt động ; tay cái tài liệu hiện thành như lịch sử, địa dư, văn học, toán pháp văn văn, cũng không bỏ được, nhưng lại cốt cái cái tâm lý của nó, cái hoàn cảnh của nó, và cái cách sinh hoạt của xã hội đời nay, rồi lấy ở đó mà nó, rồi

đó và mở mang cái trí thức rất thiết dụng với cách sinh hoạt của nó và sự nhu yếu của xã hội.

Giáo dục đời xưa, kẻ dạy được trẻ 10 tuổi đã được mấy cái tài liệu hiện thành, thế là xong việc, giáo dục đời nay không như thế, không những là cốt phát hiện cái trí năng của mọi người, lại phải tùy cái tài năng của mọi người, mà chỉ dẫn cái phương hướng làm sao lợi cho xã hội. Vì thế, công việc giáo dục, không phải chỉ xem xét cái bản năng của một người, lại phải nghiên cứu cả sự nhu yếu của xã hội, ở cái thời thế này và cái địa vị này, đem phó hết ở trong nhà trường, khiến cho sinh hoạt ở nhà trường, tức là cách sinh hoạt của xã hội ở buổi ấy ở xứ ấy, để cho học-trò khi ở nhà trường, đã tự nhiên dự bị được cái tư cách để ứng phó với cái sự nhu yếu của xã-hội.

Cách giáo dục bây giờ không phải là một việc dễ, không những là cái chỉ để giáo dục phải một phen thay đổi và sắp đặt lại, mà cho đến thầy giáo cũng phải lựa chọn và rèn đúc lấm mới được. Thầy giáo phải có cái học vấn thích đáng, tài mới ứng phó được với sự nhu yếu của xã-hội ; cứ thầy giáo lại có cái tâm tư tinh mật, cái tính chất nhẫn nại, thì mới thầy thời để trẻ được cái tính tình và cái hứng thú của trẻ con, thầy giáo phải có cái sức tinh nhanh hậu, cái thiên tính từ thường, thì mới tự mình có giá ở với các địa vị của trẻ con, để nghiệm xét cái chí ý và cái tư tưởng của trẻ con. Sự nghiệp thầy giáo là sự nghiệp trồi thành, sự nghiệp thầy giáo có liên can tới sự nghiệp rất lớn của thiên thành, nghề dạy học không phải nghề dễ cần no lắm, phải biết nghề dạy học là nghề rất khó nhọc và rất tôn qui của suốt cả một đời người.

(Còn nữa) X. dịch thuật

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Đến ngày 12 novembre 1926 hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu lĩnh trưng đồ đất và làm các cầu cống nhỏ tại đường thuộc địa số 3 tỉnh Thái-nguyên từ cột kilomètre 73+800 đến cột 74+538.

Việc lĩnh đồng giá $ 179,00
Ký quĩ tạm 70,00

Đến ngày 20 novembre 1926 hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá mua 7 tô 31.70 m3 đá để dùng về việc trị thủy trong năm 1927.

Lô thứ nhất : 3.900 m3 ký quĩ tạm 250 $
— nhì 2.200 m3 — 125
— ba 2.800 m3 — 140
— tư 3.700 m3 — 140
— năm 4.500 m3 — 215
— sáu 6.200 m3 — 220
— bảy 7.400 m3 — 245

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rồi, vung đã đầy, đau đã dứt, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thì sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$ 40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$ 00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2 . 00
3° HẢNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. . . . . 1 . 80
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 3 . 00
(Tiềnước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Influence de la culture littéraire et scientifique sur l'âme

La culture de l'intelligence a une heureuse influence sur le perfectionnement moral : c'est une loi que ce que l'on fait pour l'une de nos facultés rejaillit sur les autres. L'étude des sciences, en nous montrant la grandeur de la nature, en nous faisant assister à l'ordre magnifique qui y règne dans l'univers pénètre notre âme d'émotion saine, éveille en nous l'amour de l'ordre et le désir de l'introduire dans notre conduite.

Et cela est encore plus vrai que l'étude des littératures, de la connaissance des chefs-d'œuvre des grands écrivains. Il semble que l'on soit plus fort après avoir médité les pensées d'Epitète, l'on prend de meilleures résolutions en admirant les héros de Corneille. La littérature façonne notre volonté au contact des modèles qu'elle nous donne, elle nous inspire le goût du beau, l'horreur de tout ce qui pourrait rendre notre cœur moins pur et moins noble. Socrate a dit quelque part que pour rendre la volonté meilleure, il importe d'instruire l'intelligence. Les statistiques nous font voir aussi que c'est dans les pays et les milieux les plus ignorants que la perversité est la plus profonde. Les personnes instruites et occupées à des choses sérieuses n'ont d'ordinaire qu'une curiosité médiocre ; ce qu'elles savent donne les mépris pour beaucoup de choses qu'elles ignorent. Elles voient l'inutilité et le ridicule de la plupart des choses que les esprits qui ne savent rien et qui n'ont rien à faire sont empressés d'apprendre.

Văn-học và khoa-học cảm-hóa tinh-thần thế nào

Trí dục có cái cảm-hóa rất hay tới với sự tu-thân : ta giáo dục cho một thiên-tính của ta thì sự giáo-dục ấy có ảnh-hưởng đến những tính khác nữa, đó là lẽ tự-nhiên. Ta học cách trí biến rằng tạo-hóa rất đẹp, thế giới chỉ đâu có trật tự rất cai-nghiêm mà trong lòng hớn ta, sinh ra một mối cảm giác rất thanh-cao mà lòng ta yêu-mến trật-tự muốn cho trong hạnh kiểm của ta có trật-tự.

Sự đó nói về sự văn chương, sự hiểu biết những bài kiệt-tác của những nhà đại-văn hào thì càng đúng lắm. Hình như sau khi ta đã xem kỹ sách « Tư-tưởng của Ep'stête » thì thấy trong lòng mạnh bạo hơn, khi đã biết hành phục những người trong các truyện của Corneille thì thấy tự quyết đoán làm việc hay. Văn-học kích động cái ý nguyện của ta, cho được thấy gương tốt nó sinh ra biết quí cái sự tốt đẹp, biết ghê các cái có thể làm cho ta bẩn tâm lòng. Ông Socrate có nói : muốn gây lấy được tính tốt phải luyện-tập trí khôn. Những biểu thống-kê cũng tỏ cho ta biết rằng : ở những nước ít học, người càng về-học thì phong-hóa càng bại-hoại sấy đời. Những người có học-thức, có công việc đích đáng mà làm, thì không tò mò, những sự người ấy đã biết làm cho người ấy khinh nhiều sự người ấy chưa được biết, biết những cái nên biết mà khinh những cái không nên biết, người ta trông rõ cái vô-ích và cái đáng buồn cười của những sự kẻ tầm thường ít-học vô-công với vàng học lấy.

T. A

Tự do diễn đàn

Cái tệ tảo hôn ở chốn thôn quê

Cái tục lấy vợ chồng sớm ở chốn thôn quê thật có lắm điều tệ hại.

Không kể đến những kẻ vì chút nghĩa cũ tình xưa mà đôi bên đã giao ước cùng nhau từ khi có thai nghén, hễ bên đẻ con giai, bên đẻ con gái thì thế nào cũng cho đôi trẻ kết duyên. Lại có kẻ hiếm hoi chỉ sinh được có một giai, hiếm người giúp việc trong gia đình, cho nên cưới vợ sớm cho con, chỉ ý lấy người về giúp việc. Nhưng phần nhiều đôi lấy vợ sau sinh ra lắm chuyện lôi thôi. Cũng còn phải kể lại việc cưới xin ở chốn thôn quê, những cuộc đặc giả cho tôn công đã rõ, chỉ trừ ra những nơi nào đã cải lương hương tục rồi thì lại có giảm đi được chút nào chăng, còn thì việc cưới xin rất là tốn kém. Mà cái tục cưới xin đã nặng nề như vậy, thì có ai lại lấy trẻ con về giúp việc mình đâu, sợ về lại phải nuôi nọ, cho nên phải chọn người đã cắt nhắc nổi chút việc cho mình, mà người đã cắt nổi được đôi chút việc cho mình thì ít ra cũng phải 14, 15 tuổi. Đứa con giai 14, 15 tuổi mà lấy thằng con gái lên chín mười tuổi hoặc 11, 12 tuổi, trông chẳng xứng đáng chút nào, một vài năm về sau, cái trò con gái đến thì, thì chẳng ôn, mà người chồng thì bé, trông khi người, người không biết đoán là hai chị em hay là gì được...

Đôi vợ chồng trái lứa ấy thì nào khỏi đem lòng hờn dỗi, mà sinh ra chẳng nhau, thành ra bố mẹ chỉ ngày đêm lìa hết cách thì hành để dẹp yên đám cãi nhau, rồi bố mất có giận nhau mình làm. Hay cãi nhau, mai cãi nhau, người con gái thì một ngày một nhớ cố sắc, chán chồng chán cả nhà chồng, lại quay về ở với bố mẹ đẻ. Được ít lâu bố mẹ chồng sang nhà gái nói xin cho về, thì bố mẹ bên nhà gái chiều lòng khuyên can con, nhưng khuyến thay người con gái không bằng lòng về, lúc bấy giờ biết thì hành làm sao. Nay xuất đến tháng nay, mai khất đến năm khác, lần lữa lữa lữa, rồi người con gái cũng chỉ một niềm là không về, vì mi là thì lớn mà chồng thì bé cơ không đang con mắt với công chúng, hoặc gặp khi nhà gái giàu phong lưu, có về lại sự phải gánh vác giang san nhà chồng cũng nữa.

Than ôi ! Một vài năm về sau, con gái đến thì, đã lo căn hoa nguyệt không thể ngồi im được, phần vì nhà chồng ít kẻ ông muốn về, sau cũng chẳng khỏi là trên chúa lộn chồng hoặc phải một hàng người nó đem lòng quyến rũ sanh ra yêu.

Bên nhà giai thì hay xin cho về không được, mai xin cho về không được, lại đem lòng tranh sức hoặc minh sắp sảnh sa sút, cầm cho cuộn thì đến diễn. Bố mẹ bà gái không thể khuyên nhủ con cược thì ấu là đem giá của cho yên chuyện đẻ nhà giai lấy vợ khác cho con, nhưng lại có người vì tâm lòng gian dối mà không nhận của ấy, rồi một vài năm dỗ con người con gái có lỗi gì thì lại đem nhau đến chốn công môn. Đó là kẻ những nơi theo biết luật pháp, chứ cứ theo trong luật thì tên nhà trai đem đến cưới là tiền cho đã người con gái không thể đã lại được. Lại có người đã giao ước thuận gả cho nhau, nhưng đôi bên có dại, đến ngày nhà gái muốn xin nghỉnh hôn thì lại không được nói tới lại ngăn trở có tang chế chăng. hoặc có nhà lại muốn ngăn tâm để kiếm chút lại về tiền sau lễ.

Nay xin cưới lấy chưa được tuổi. mai xin cưới bảo chưa còn đại đột lắm, để chẳng tới con phải dạy bỏ chắc, ai tưởng năm nay thì sang năm có vội gì. Ấy đó các điều này thường khi hay xảy ra lắm chuyện lôi thôi nữa. Quang âm tức thoát, ngày tháng thoi đưa, sinh một cái thì người con gái đã tới thì rồi, chị em kể thì xúc xiểm thế nọ, người thì chê bai thế kia, rồi thành ra nản lòng, đem giả trả cau, cho nên người ta thường nói lấy vợ phải cưới liền tay là thế.

Cũng vì lấy vợ sớm cho con mà sinh ra lắm chuyện lôi thôi, kể thì giả cảu, người thì theo bà có bà đi lên chốn thành thị bắn hạ được một vài năm, ăn trắng mặc trơn, quen những thì ăn ở chốn phồn hoa đô hội, sinh tưởi biếng không chịu về nhà quê làm ăn rồi lại đi theo cậu bồi cậu bếp.

Lại có kẻ đang cho con theo đòi bút nghiên, thấy người ta có đâm ra rằng mình không có vợ thì người thọn rất công gánh đua cưới vợ cho con, sau người con vì chút tình, sao những cái việc học, mất vui thì về đường vợ con sinh ra lười biếng thế là bước đường đang lúc tiến như lại đặt lại tưởng có lẽ ngày sau nhiều công trở nên dinh tình. Lấy vợ chồng sớm không những là hại thể mà đó còn lại yếu ớt, vì lấy cũm, vì mất khí huyết của đôi lứa còn non nớt, sinh con khó nổi mà nuôi được, hay có nuôi được thì khỏi sao tránh lấy cảm ! Ấy cái hại lấy vợ chồng sớm cho con như thế, bà con ta tính sao. Ấy giả thiên nghĩ ra...

Các nhà hiếm hoi có cần người về giúp việc mình, trông mượn người ở còn hơn. Các nhà đang cho con đi học, thì cái ấy cho tới khi thành nghiệp học, lúc đó lấy vợ để có tư cách lấy lẽ của chính cũng để, còn các bạn thiếu niên ta trông cũng nên giữ xong sự sinh đến rồi sẽ lấy vợ, lúc đó mới ý sự cầu, toại cha mẹ. Sau sao Xem như người Pháp, muốn lấy vợ lấy chồng thì ít ra cũng phải 20 tuổi giở, lên và đã có nghề nghiệp có nuôi nhau lúc bấy giờ mới lấy vợ, đôi bên kia lứa cũng khỏe mạnh thì sinh con cũng được khỏe mạnh và trí tuệ đã có thể có con ra sáng khôn ngoan. Bà con ta lấy đấy mà làm gương.

Vũ-đình-Việt (Đáp-Cầu)

VĂN UYỀN

Hạ-long du ký

Nhân gặp buổi hoa son đua rỡ,
Tranh lòng riêng nhớ cảnh lâm-tuyền.
Anh em năm bảy bạn hiền.
Nam-thân rời gót ra miền Hạ-long.
Ô-tô chạy chỉ trong thời khắc,
Qua Hải-dương là đất Hải-dương.
Đi ga trông đã tỏ tường Tiền-trung.
Qua Lai-khê tới vùng Phạm-xá,
Đường thênh-thênh giải đá phẳng lỳ.
Gẫm xem mấy mối cũng kỳ,
Đường dài năm dặm xe đi mấy giờ.
Khen nhân trí mưu sơ tuyệt xảo,
Một trời Nam sáng tạo hao la,
Vụ nông giả để chẳng xa,
Suốt vàng rải rắc tuyền là công-ty.
Sớ bỏ-đu vì tay người Mỹ,
Hợp vốn buôn xiết kể muôn vàn.
Xi-măng của nước Đông-dương.
Công ty với Pháp đem sang nước mình.
Người ta xiết nghĩ tình đã về
Ta nghĩ sao có lẽ nọn à?
Hải-phòng tới đã bao xa,
Hải-an trọng trấn dời ra thị thành,
Đường xuất-cảng liền tuồng các nước,
Nghề bán buôn xe buôn xanh tranh.
Xe hơi các phố dạo quanh,
Dưới dòng nước chảy long lanh bến đò.
Gió mây gọi giang hồ du tử,
Lập trên mưa mà thế gian chơi.
Sang sông dò bình qua rồi,
Gió im mây quả về trời phong quang.
Bịch-đằng giang vang vang tiếng sóng
Xa đến nơi lạy bóng gọi tên.
Gợi xanh nước biếc một màu,
Sóng mây thần trước quá Tân giản bình.
Chợt nghĩ tới thần kinh chuyện văn,
Đức thánh Trần thắng trận nơi đây,
Anh hùng thì đã ra tay,
Bại trận quân giặc đuổi bấy hồ lang.
Thấy quân nghịch ngẩn ngang từng đống,
Mấu kể thì chảy dòng dòng sông,
Nam nhi hổ thì tang bồng,
Dọc ngang trời chí anh hùng đua tranh.
Công đức ấy sử xanh ghi tạc,
Đất dội vương Kiếp-bạc lưu danh.
Qua sông tới Quảng-yên thành,
Tiếng xe hỏa lài tiếng canh thông reo.
Đường khuất khúc qua đèo tới quán.
Cảnh mùa thu bóng tàn vầy sao,
Dừng xe nhẹ gót tạm vào,
Thấy người chủ quán đón chào bản tôi.
Nhà danh sẽ lối thơi mà mát,
Cơm muối dưa sàng nhạt mà thanh.
Dạo quanh núi biếc gợp ghềnh,
Vui duyên trăng gió mặn tình cỏ hoa.
Đôi ba thằm gần xa xã tắc,
Cảnh phong lưu ai để hơn ta.
Cũng nhau gởi quán đâu ra,
Lên xe rong ruổi đường hoa dặm trường.
Ngàn rừng xanh điểm sương nhấp nhoáng,
Mấy trai thu loáng thoáng từng nương
Cho hay trong cuộc tang thương
Áo xiêm cũng phải qua sau nhuộm màu.
Kiếp phù thế giới đâu đã định,
Sớm liệu bè toan tính cùng nhau,
Còn đương nhìn trước trông sau,
Qua Đò Yên-lập tới đầu rừng thông.
Nhờ mây nắm rợn thông rời đây,
Đem trí khôn lọ lấy chất trọng.
Xuôn non quanh quất mấy vòng,
Bên sân ngói mẹ, dưới dòng nước xanh.
Đền Nghiêm-lộ chung quanh toàn cõi
Tiếng le nhiều vang lời đường gói.
Đồng không cỏ mọc xanh rì,
Đừng điều hoang phế cũng vì nước chua.
Dân ở đây mặt mùa chịu bỏ,
Tấm sư đi khai mỏ kiếm ăn.
Kẻ bao có sở Đông-đăng,
Việc làm tương phát công hằng lắm hơi.
Xe bỏ chạy tiếng cát vang động.
Cửa là than mấy rộng thênh thênh.
Cùng nhau vui thú thanh nhàn,
Xe lên muôn dốc, qua hàng tâm khe
Núi Bài-thơ mây mù le nghi mát,
Sông Hạnh-bồ bát ngát mênh mông.
Hoa-gay rằng núi trập trùng,
Lân cao gác rộng khắp vùng hồi biến
Đường xe hỏa thông liên các phố,
Nhà bán buôn thấy bố thành thơi.
Phần hoa riêng một bầu giời.
Nhân công dung mạo đã người nắm chân.
Khắp vùng ấy đâu đâu cũng vậy,
Tầng mây rờ xe chạy suốt đêm.
Xe chiều gió thổi êm êm.
Xe đi qua đó là miền ngã hai.
Theo đường giữa qua và xa ngái,
Cẩm-phả mine cả tới phía ?
Xưa nay nước ông đến xa,
Mông-dương Cầm-phả tuyền là mỏ than.
Phong thổ hèn, muôn vàn sinh vật,
Mấy nghìn năm tinh chất vẫn còn.
Còn giời, còn nước, còn non,
Mong chi thế sự cho mòn con người.

(Còn nữa) Lê quang-Bền

Tô-thị hối-văn

Sự tích

Sách Tấn thư, truyện Liệt nữ, có ép tích Tô thị hối văn như sau này : Nàng Tô Huệ, tiểu tự Nhược-lan, chồng là Đậu-Thao, làm quan triều Tần bên nước Trung-hoa. Khi chàng bị tội, phải đày đi lưu sa nàng Tô-Huệ thương nhớ lắm, không biết làm sao được, bèn dệt gấm thêu một bài hồi văn đem dâng vua và xin tha cho chồng. Bài văn cả thảy có tám trăm bốn mươi chữ, đọc xuôi, đọc ngược xem dọc xem ngang, đều thành câu văn cả bởi thế nên gọi là « hồi-văn » Vua thấy cách xếp đặt kỳ diệu lời lẽ não nùng, khen là bậc tài-nữ bèn chiếu tha tội cho Đậu Thao được về. »

Bài này nguyên-văn chữ Hán, đây là bản dịch nôm của thân-phụ tôi, người đã soạn truyện Nha phiến tiền nợ, tôi nhân tiện kính lục mà dịch ra quốc ngữ và chép ra đây

Bắc-ninh, le 1er Janvier 1926
Mộ Lạn sao lục.

Tô-thị hồi văn diễn nghĩa ca

Chàng vàng mệnh cõi xa xa đi thú,
Thiếp đau chàng, cầu nọ sông Hà.
Dặn lời, dừng giọt lệ sa,
Chờ gần muôn dặm, mà ra tấc lòng.
Cớ sao ngày tin hồng vắng vẻ?
Trong buồng gương, thắp bẽ bàng xuân.
Nào quy là, rụng bố dấy lại ;
Mấu sau-nỡ, đỗ hồng trên rệm bay.
Chợt mơ đến những ngày ly biệt,
Tưởng lòng này gửi biết nơi nao?
Ước gì như bóng giăng cao,
Ước gì như áng mây đào đến nơn ;
Mây, non nọ, năm con gặp mặt,
Giận, bỏ kia, rang khắp nơi nơi.
Khi đi, lại chẳng nỡ rời,
Dẫn nghìn, muôn dặm xa khơi cũng tường.
Cuộn quan san, có đường trở cách,
Xét lương-nhân dài khách tha phương.
Ngày đi, lau mới ửa vàng,
Bao giờ mai lại trắng toàn mấy xuân.
Trăm hoa nọ, gặp xuân hoa nở,
Lòng xuân này, biết nhờ ở cùng ai?
Cảnh xuân, phòng thiếp đăm đai,
Nai hoa, ở kẻ bồ hoài cuối xuân!
Khi xuân êm, có cây thơm sực,
Ôm đàn tranh gẩy trục nhà gương.
Vì chàng gẩy khúc Giang-nam,
Giải đưa tình đến nơi xa-phương chàng.
Cõi sóc phương non sông cách biệt,
Bác cả nhân-thư đoạn tuyệt tin bao.
Trên giời trăng, giọt lệ rào,
Vành vàng, xiêm lụa khác nào như xưa.
Bến xuân-giang liu lo tiếng nhạn,
Kẻ ly-nhân đôi đoạn mối tình.
Khúc đàn chưa rứt giây mảnh,
Bồng đàn vấn vít, sầu thành ngẫn ngang.
Chàng nhớ thiếp, nặng nhường non chất,
Thiếp nhớ chàng, chẳng rứt niềm riêng.
Dệt làm bức gấm dâng lên,
Xin vua sẵn lòng chẳng rỡ với con.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rất xuống 0 p. 05 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất tỉnh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ. Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500$00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.806

Vì đi xa mà bán : một cái villa có đỗ đạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tàu. Trông ra bể và miền chung quanh đầy tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước ngoại giá lại còn một miếng đất 250 thước vuông đủ làm chỗ để auto. Người muốn mua giá đàn cũng được. Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Muốn bán 3 cái nhà gạch, một từng, số 7, 9 và 11, phố Mỗ-lao ở gần cầu, tỉnh Ha-đông, (mặt trước trông ra chỗ xe-diện đỗ). Ai muốn mua cả 3 cái, hoặc từng cái một cũng bán. Hỏi tại N° 15, Rue des Vers blancs, Hanoi (tức là phố hàng Rươi). 5.933

Nhà cho thuê
(Maisons à louer)

Nhà số 4 phố hàng Giò (Bd Gia-long) cho thuê. Hỏi tại nhà báo. 5.927

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỌT DỊP TOT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ-phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán : Auto 10 c.v. Rolland Pilain chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. Đèn secours mỏ kèn thật sáng. Người muốn mua giá đàn cũng được. Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Bán một cái auto Renault 6 mã-lực, mới chạy được một năm. Máy còn tốt. Hỏi tại đường 33, hàng Bún dưới, số nhà 38. 5.935

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 Mã-lực, giá rất hạ. Hỏi tại nhà báo. 5.936

Bán ô-tô « Salmson » 10 mã-lực, kiểu xe thượng-hạng. Còn mới. Thiệt là một dịp tốt. Hỏi tại nhà báo. 5.942

Xe-đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Vì đi xa muốn bán cái xe đạp hiệu « Peugeot » hỏi tại bản-quán, sáng 7 giờ đến 11 giờ, chiều 2 giờ đến 6 giờ. 5.941

Súng và đồ săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE Illustré. Đủng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiền-Tsin, Hanoi. 5.787

Muốn mua một « collection Đông-cổ từng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà-báo. 5.839

Muốn mua :
(On achète)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Tìm người làm
(Offres d'emplois)

Tại xưởng Bainier d'Indochine, số 12, đường Tràng thi (Borgnis Desbordes) cần dùng nhiều thợ có chứng-chỉ tốt, riêng về việc chữa máy xe ô-tô.
Hỏi ở đấy. 5.940

Trường học
(Écoles)

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire : L. P. 125, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.795

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

MUỐN BÁN :

3 collimateurs ; 1 grand niveau d'eau 2 boussoles d'arpenteur ; 1 mire.
Hỏi ông GRENÈS, ở số nhà 3, phố Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

Lớp Đồng-Ấu

Giá bán 0$10

Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn. 61-63, Phố hàng Bông. -- Hanoi

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn-giả : Victor Hugo
Dịch-giả : Nguyễn-văn-Vĩnh

"VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU"

GIÁ BÁN : Phần thứ nhất, quyển thứ 1, mỗi quyển		.	0 $ 50
—	—	2,	0 . 45
—	—	3-4,	0 . 35
—	—	5-6,	0 . 45
—	—	7-8,	0 . 65
Phần thứ hai, quyển thứ 1,			0 . 45
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển			0 . 20
cả 6 quyển gói làm một.			0 . 60

Quyển thứ ba và thứ tư, phần thứ nhất đóng nhập một.
— năm — — sáu
— bảy — tám

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)